

פועלים אקספרס בע"מ
תמצית דוחות כספיים ביניים
ליום 31 במרץ 2018

תוכן העניינים

עמוד	
4	מידע הצופה פני עתיד
5	דוח הדירקטוריון וההנהלה
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
7	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים
7	הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב
8	מידע כספי תמציתי עיקרי
8	הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם
8	יעדים ואסטרטגיה עסקית
10	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
10	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
15	התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות
17	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף
19	מגזרי פעילות
21	סקירת הסיכונים
21	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
22	סיכון אשראי
25	סיכון שוק ונזילות
28	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
29	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים
29	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים
30	גילוי לגבי בקרות ונהלים
31	הצהרת המנהל הכללי
32	הצהרת החשבונאית הראשית
33	תמצית דוחות כספיים ביניים
71	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני
73	הדירקטוריון וההנהלה
74	נספח לדוח הרבעוני
78	מילון מונחים
81	אינדקס

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). התוצאות בפועל עשויות להיות שונות, לרבות באופן מהותי מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת מידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בישראל ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, שינויים רגולטורים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה ו/או להתממשותן באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שנחזה. מידע צופה פני עתיד עשוי להיות מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצוני", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה", "להערכת החברה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה למועד חתימת הדוח לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים כגון: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בישראל ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לווים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. כמו-כן, חלק מהמידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המבוסס על פרסומים של גורמים חיצוניים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים.

פועלים אקספרס בע"מ
דוח הדירקטוריון וההנהלה
ליום 31 במרץ 2018

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
12	שערי חליפין ומדד המחירים לצרכן	טבלה 1:
16	נתוני פעילות	טבלה 2:
18	הלימות הון	טבלה 3:
23	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים	טבלה 4:
23	תנועה ביתרות חוב פגומות שנבחנו פרטנית	טבלה 5:
24	מדדי סיכון ואשראי	טבלה 6:
26	שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה למעט פריטים לא כספיים	טבלה 7:
27	השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה למעט פריטים לא כספיים	טבלה 8:

סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים

פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1995 כחברה פרטית. החברה בבעלותו של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "בנק הפועלים").

החברה הינה חברת כרטיסי אשראי והינה "תאגיד עזר" כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד עזר"). לחברה אין חברות בנות או חברות מוחזקות אחרות.

החברה מנפיקה, מתפעלת וסולקת כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס, המונפקים לשימוש בישראל ובחו"ל מכח רישיון שניתן לחברה על-ידי American Express Ltd (להלן: "ארגון אמריקן אקספרס"). בחודש מאי 2016 חודש ההסכם עם ארגון אמריקן אקספרס העולמית בקשר להנפקה וסליקה של כרטיסי אמריקן אקספרס. ההסכם הינו לתקופה של 5 שנים נוספות החל מיום 1 בינואר 2017.

פעילות החברה מנוהלת בשני מגזרי פעילות: מגזר ההנפקה, המתייחס למחזיקי הכרטיסים ומגזר הסליקה, המתייחס לבתי העסק. לפרטים נוספים אודות פעילויות החברה בתחומי ההנפקה (תיאור פעילות ההנפקה בדוח זה הינה לרבות "תפעול הנפקה") והסליקה, ראה סעיף "מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון ופרק "תיאור עסקי החברה לפי מגזרי פעילות" בדוח ממשל תאגידי השנתי המצורף לדוח זה ("דוח ממשל תאגידי"). לפרטים אודות מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים בתחומי פעילות החברה, ראה סעיפים "מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים", "סקירה כלכלית ופיננסית" ו-"הליכי רגולציה" בדוח הדירקטוריון.

ההתקשרות שבין החברה לבין ישראל כרטיס בע"מ - בין החברה לבין ישראל כרטיס בע"מ (להלן: "ישראל כרטיס"), חברה אחת, קיים הסכם לפיו ישראל כרטיס מנהלת ומתפעלת עבור החברה את פעילות ההנפקה ואת פעילות הסליקה בישראל של עסקאות הנעשות בבתי עסק באמצעות כרטיסי אמריקן אקספרס (להלן: "ההסדר"). החברה משתתפת בכל העלויות המשותפות לישראל כרטיס ולחברה על-פי חלקה היחסי בפעילות האמורה. תמורת ביצוע פעילות ישראל כרטיס בתפעול ההסדר, משלמת החברה לישראל כרטיס עמלה ותשלומים אחרים כמוסכם ביניהן. החברה הינה חלק מקבוצת ישראל כרטיס (להלן: "הקבוצה" או "קבוצת ישראל כרטיס") אשר מונה, בין היתר, את החברות ישראל כרטיס ויורפיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: "יורופיי").

הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב

בחודש ינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 (להלן: "חוק שטרום"). על-פי החוק האמור, בין היתר, החל מהמועדים המפורטים להלן, בנק הפועלים (אשר למועד חתימת הדוח הינו בעל השליטה בפועלים אקספרס) ובנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") (אשר למיטב ידיעת החברה הינו למועד חתימת הדוח בעל השליטה בלאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד")), לא יוכלו עוד לבצע את כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב (למעט ההנפקה עצמה של כרטיסי החיוב וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהנפקת כרטיסי החיוב והשימוש בו) (להלן: "תפעול הנפקה" ו-"מתפעל הנפקה", לפי העניין) ולעסוק בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב, וזאת החל מיום 31 בינואר 2017 (להלן: "יום התחילה"). יחד עם זאת, ניתנה לבנקים האמורים אפשרות להתקשר עם גופים חיצוניים (כגון החברה) כמתפעלי הנפקה לצורך הספקת השירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב או להתקשר כבית עסק עם סולק. כן קובעות הוראותיו של חוק שטרום, כי לא יוכלו עוד הבנקים האמורים לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד הפועל בתחומים כאמור, וזאת, החל מיום 1 בפברואר 2020 (תום שלוש (3) שנים מיום התחילה), וביחס למי מהבנקים כאמור ששיעור אחזקותיו בחברת כרטיסי אשראי המוחזקת על-ידו פחת לכדי ארבעים אחוזים (40%) או פחות (ובלבד שלפחות עשרים וחמישה אחוזים (25%) ממניות חברת כרטיסי אשראי האמורה הונפקו לציבור) - החל מיום 1 בפברואר 2021 (תום ארבע (4) שנים מיום התחילה). יובהר, כי לעניין הבעלות העתידית בחברות כרטיסי אשראי המופרדות, החוק מאפשר לראות את קבוצת ישראל כרטיס כחברת כרטיסי חיוב אחת.

להערכת החברה, להוראותיו של חוק שטרום (לרבות תיקוני החקיקה העקיפים מכוחו) ויישומן צפויות השלכות משמעותיות ומהותיות על ענפי הבנקאות, השירותים הפיננסיים וכרטיסי אשראי, ובכלל זאת על החברה, אשר למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד או לכמת. יחד עם זאת, למועד חתימת הדוח החברה פועלת במספר מישורים על מנת להיערך להשלכות החקיקה האמורה (ולשינויים רגולטוריים נוספים בדוח הדירקטוריון לשנת 2017 ובביאור 2.ב.18 לדוחות הכספיים לשנת 2017) ומשקיעה משאבים רבים לצורך כך.

מידע כספי תמציתי עיקרי

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018:

הרווח הנקי של החברה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-12 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 עמד על ב-11.9% בהשוואה ל-12.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי החברה ליום 31 במרץ 2018 עמד על 3,313 מיליון ש"ח בהשוואה ל-3,114 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2017 ול-3,134 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 2,729 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2,559 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2017 ול-2,604 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

סך ההון ליום 31 במרץ 2018 עמד על 428 מיליון ש"ח בהשוואה ל-380 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2017 ול-416 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2018 עמד על 19.0% בהשוואה ל-18.1% ביום 31 במרץ 2017 ול-18.9% בסוף שנת 2017.

הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, כמפורט ברישא לדוח זה.

פעילותה של החברה כרוכה בסיכונים אשר העיקרים שבהם:

סיכון אשראי: נובע מן האפשרות שלווה ו/או צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון נזילות ומימון: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי: נובע מתהליכים פנימיים כושלים או ליקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר): סיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: נובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד מי מחברות החברה.

סיכון רגולטורי: נובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות ו/או מהוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: נובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא מתאים של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה והמודל העסקי לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.

לפרטים נוספים, לרבות אודות גורמי סיכון נוספים להם חשופה החברה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון להלן וכן "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2017" אותו [ניתן למצוא](#) באתר האינטרנט של החברה.

יעדים ואסטרטגיה עסקית

החברה פועלת בהתאם לדגשים האסטרטגיים תוך התייחסות לתמורות ולמגמות בסביבה העסקית והרגולטורית בה היא פועלת וליעדי תכנית העבודה שהגדיר הדירקטוריון ובהתאם להנחיותיו, ותוך שימת לב קפדנית לניהול הסיכונים, בהתאם לתיאבון לסיכון שאישר הדירקטוריון, ותוך עדכונו השוטף בתהליכים סדורים על פעילות החברה ותוצאותיה.

לפרטים נוספים, לרבות אודות הדגשים האסטרטגיים של החברה ראה פרק "דוח דירקטוריון" המפורסם בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017.

הדגשים האסטרטגיים של החברה הינם:

מיקוד בלקוח: פיתוח פתרונות והתאמת מעטפת שרות ומוצרים ללקוחות במגזרי הפעילות השונים. העצמת חוויית הלקוח והרחבת הערכים המוספים לפלחי לקוחות שונים תוך יצירת העדפה, שימור, נאמנות ושרות איכותי. בתחום המיקוד בלקוח הפרטי, החברה המשיכה בהעמקת התשתית ותהליכי העבודה התומכים בניהול חוויית הלקוח, לרבות חתירה לניהול אפקטיבי של תוכנית ההטבות ללקוח, כחלק מתוכנית נאמנות. במסגרת תוכנית ההטבות בכוונת החברה להתמקד בהרחבת מגוון ההטבות ללקוח בעולמות הפנאי, הביילוי והקניות תוך התאמת ההטבות להתנהגות ולצרכי הלקוחות ובשדרוג החוויה בפלטפורמות דיגיטליות, כל זאת בכדי לשפר את שביעות הרצון ולהקטין נטישה. החברה תמשיך לנהל תפיסת שימור רחבה תוך ניהול תהליכי עבודה תומכים כדוגמת תכניות פעולה ללקוחות חדשים ("welcome") ושימור לקוחות במגוון רחב של נקודות מגע עם הלקוח.

מובילות בתשלומים: שימור המובילות בתשלומים במגזרי ההנפקה והסליקה באמצעות פעילות משותפת עם שותפי ההפצה הבנקאיים ומועדונים תוך שמירה על איכות שרות גבוהה והצעת ערך ללקוחות מחזיקי הכרטיס.

תשתית דיגיטלית מתקדמת: בתחום הדיגיטל תפעל החברה להרחבת התשתית לפעילות דיגיטלית של הלקוח תוך פיתוח של הפלטפורמות הדיגיטליות השונות והרחבת מאגר הלקוחות לתיקשור ופעילות דיגיטליות ובדגש על מעבר של לקוחות לפעילות בערוצים הישירים על חשבון פעילות בערוצים המאושים. אסטרטגיית החברה בתחום הדיגיטל היא לאפשר חוויית לקוח רב ערוצית, פרסונאלית, פשוטה ומתקדמת והפיכת הערוץ לפלטפורמה מובילה למכירות.

מידע כיתרון תחרותי: במסגרת פעילותה של החברה בענף כרטיסי האשראי, היא עוסקת בסביבה מרובת נתונים. החברה משקיעה משאבים רבים בקידום יכולותיה למיצוי הנתונים ועיבודם, הן לצורך ניתוח וניהול מיטבי של פעולותיה העסקיות והן לצורך העמקת היכרות עם לקוחותיה והתאמת ההצעות לצרכיהם והעדפותיהם. כמו-כן, פועלת החברה לקידום תרבות עסקית מבוססת נתונים ובכלל זה יישום והטמעה של יכולות מידול ואנליטיקה מתקדמות, יישום תהליכים ומודלים מבוססי מערכת לומדת, וכן הטמעת פתרונות המאפשרים לגורמים עסקיים לבצע ניתוח נתונים והסקת מסקנות באופן עצמאי.

פיתוח מנועי צמיחה חדשים: החברה, כחלק מקבוצת ישראל, פועלת לקידום נושאים והסכמים אשר יבטיחו את המשך מיצובה של החברה כחברה חדשנית ובכלל זה באמצעות שיתופי פעולה עם מיזמים הנמצאים בקו החזית של החדשנות הטכנולוגית/העסקית בעולמות התשלומים המתפתחים ועולמות האשראי וכן בפיתוח פתרונות תשלום וערכים מוספים ללקוחות החברה הפרטיים והעסקיים, תוך יצירת יתרון תחרותי ארוך טווח ותרומה לתוצאות החברה לאורך זמן.

מצוינות תהליכית והתייעלות: ביסוס תהליכים של גמישות ואפקטיביות ארגונית תוך הקפדה על תהליכים לבקרה ולניצול מיטבי של המשאבים בארגון.

כלל הפעילויות מתבצעות תוך הקפדה על איכות גבוהה של מערכי ניהול הסיכונים ובקרת מניעת הוונאות ובמסגרת תיאבון הסיכון של החברה.

לפרטים אודות השינויים בסביבה הרגולטורית, בסביבה המקרו כלכלית והתחרותית והשינויים הטכנולוגיים ביחס לענפי הפעילות של החברה, ראה סעיפים "מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים", "סקירה כלכלית ופיננסית" ו-"הליכי רגולציה" בדוח הדירקטוריון וכן הפרטים תחת הכותרת "מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר" בתיאור כל אחד מהמגזרים בסעיף "מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון בדוחות הכספיים לשנת 2017.

כוונותיה של הנהלת החברה כאמור בסעיף זה לעיל הינן מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכתה של הנהלת החברה והבנתה את המצב בשוק האשראי והמימון בישראל ובעולם, נכון למועד חתימת הדוח. כוונות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, כתוצאה מהערכות לא נכונות, משינויים בתכנית העבודה של החברה, משינויים בלתי צפויים בשוק האשראי והמימון בישראל ו/או מחוץ לישראל ו/או התממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וכן בדוח על הסיכונים לשנת 2017.

מקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות הון עצמי, אשראי מבנקים ותזרים מפעילות שוטפת. בנוסף, משתמשת החברה בקו מובטח מהחברה האם. כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור גאות של מקורות המימון.

החברה, כחלק מקבוצת בנק הפועלים, עלולה להיות מוגבלת מפעם לפעם, בקבלת אשראי מתאגידים בנקאיים אחרים בשל הוראות הפיקוח על הבנקים הכוללות, בין היתר, מגבלות המשפיעות על יכולתם של תאגידים בנקאיים בישראל להעמיד אשראי מעבר להיקפים מסוימים, ובכלל זה הגבלות המתייחסות לסך החבות של "לווה יחיד" או "קבוצת לוויים" (כהגדרת מונחים אלה באותן הוראות). להערכת החברה נכון למועד הדוח, לא קיימת לה מגבלה אפקטיבית בקבלת אשראי מכח ההוראות האמורות.

הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

ענף כרטיסי האשראי בישראל

נכון למועד הדוח, פועלות בישראל בתחום ההנפקה והסליקה של כרטיסי האשראי: (1) החברה, אשר מנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס; (2) ישראלכרט, אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה; (3) לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד"), אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה ומסטרקארד וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; (4) כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל"), אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; (5) דיינרס קלאב ישראל בע"מ (להלן: "דיינרס"), אשר מנפיקה וסולקת כרטיסי אשראי מסוג ויזה, מסטרקארד וישראלכרט; (6) בנוסף, למיטב ידיעת החברה, נכון למועד פרסום הדוח, העניק בנק ישראל המנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי מסוג דיינרס; (7) בחודש ספטמבר 2017 הודיע בנק ירושלים כי קיבל רישיון מנפיק מ-MC וכי הוא יחל להנפיק כרטיסי אשראי תוך שימוש בחברה זרה כמתפעלת הנפקה.

מערך התשלומים בישראל נמצא בשנים האחרונות במצב של שינוי מתמיד כתוצאה מיישום רפורמות רגולטוריות שונות, מהתפתחויות טכנולוגיות ומהתפתחויות גלובליות. שינוי זה מוביל בין היתר לקידום מיזמים בתחום אמצעי התשלום, הן בידי המערכת הבנקאית בישראל והן בידי גופים עסקיים נוספים.

לפרטים נוספים אודות מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים שחלו בשנים האחרונות בענפים בהם פועלת החברה ראה בדוחות הכספיים השנתיים של שנת 2017.

שינויים רגולטוריים מהותיים בשוק כרטיסי האשראי בישראל

בשנים האחרונות ניכרת עלייה משמעותית בחקיקה ובהוראות רגולטוריות וברפורמות בענף הבנקאות בכלל ובענף כרטיסי האשראי והמימון לאנשים פרטיים בפרט, בין היתר, כאשר כוונת הרגולטור היא לקדם את התחרות בענפים אלו. הוראות הרגולציה והחקיקה כאמור, הינן בעלות השפעה משמעותית על פעילותה של החברה. להלן עיקרי התפתחויות רגולטוריות כאמור (אשר חלקן טרם הושלמו נכון למועד חתימת הדוח): הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים תוך הגדרת כללים ומגבלות לעניין תפעול, הנפקה וסליקה של כרטיסי אשראי, גישה למידע ופנייה ללקוחות וזאת במסגרת רפורמת חוק שטרם ונגזרותיה (ראה סעיף "הליכי רגולציה" לדוח הדירקטוריון); מהלכים לקביעת העמלה הצולבת (ראה סעיף "מגזר הסליקה" לדוח הדירקטוריון תחת הכותרת "הסדרי סליקה עם חברות כרטיסי אשראי אחרות"); הצעות רגולטוריות הקשורות למתן שירות ללקוח; חוק אשראי הוגן בדבר קביעת תקרת ריבית שתחול על כלל המלווים במשק וכן קביעת כללים בנוגע להליך העמדת אשראי; הקמת מאגר נתוני אשראי לשוק האשראי; מתן רישיון לצפייה בנתוני חשבון הלקוח והנפקת תעודת זהות בנקאית המספקת מידע על פעילות הלקוח בבנק; מסמך עקרונות ותזכיר חוק בנושא אסדרת שירותי התשלום הכולל עקרונות לאסדרת שירותי התשלום, בהתבסס על הדירקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD ו-PSD2, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי; קידום הנפקת כרטיסי דביט (חיוב מיידי) תוך חיוב הבנקים להציע כרטיסים אלו ללקוחותיהם; מתן הקלות לקבלת רישיונות סליקה וקביעת חובת אירוח סולקים בתנאים מסוימים; הסדרת פעילותם של מאגדים על-פי חוק שטרם וקביעת מגבלות בקשר לסירוב להתקשרות סולקים עם מאגדים מטעמים בלתי סבירים; פתיחת מערכות שב"א לסולקים ומנפיקים חדשים; חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016; הוראות להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV; ועוד. בנוסף יצוין, כי להבנת החברה מסתמנת בשנה האחרונה מגמה של הטמעת דיני הגנת הצרכן באמצעות תיקון הוראות הדין החלות על תאגידים בנקאיים, גם על בנקים וחברות כרטיסי אשראי שעד היום לא היו כפופים לחוק זה.

סקירה כלכלית ופיננסית

התפתחויות כלכליות במשק המקומי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית מצביעים על המשך התרחבות של הפעילות הכלכלית במשק ברבעון הראשון של שנת 2018. הלמ"ס עדכנה כלפי מעלה את נתון הצמיחה למחצית השנייה של שנת 2017, לשיעור שנתי של 3.9%. קצב צמיחה זה הוא גבוה להערכת בנק ישראל מפוטנציאל הצמיחה של המשק, דבר שבא לידי ביטוי בירידה מתמשכת בשיעור האבטלה עד לרמה של 3.6% בחודש מרץ 2018 והתגברות הלחצים לעלויות שכר. מסתמן שהצמיחה מאוזנת, ולא מבוססת בעיקר על גידול בצריכה הפרטית, כפי שקרה בשנים האחרונות. הצריכה הפרטית המשיכה לגדול גם ברבעון הראשון של שנת 2018, אם כי כנראה בשיעורים מעט נמוכים מאלו של אשתקד. התרחבות מהירה של הסחר העולמי משפיעה לחיוב על יצוא הסחורות והשירותים, עיקר העלייה היא בתחום השירותים, אך גם יצוא הסחורות נמצא במגמת עלייה, בעיקר הודות לעלייה ביצוא רכיבים אלקטרוניים וכימיקלים.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

ריבית בנק ישראל עומדת על רמה של 0.1% מחודש מרץ 2015. הייסוף בשער השקל והאינפלציה הנמוכה תמכו במדיניות המוניטארית המאוד מרחיבה, זאת בניגוד למגמה של הבנקים המרכזיים בעולם, שהחלו בתהליך של עליית ריבית או צמצום מדיניות ההרחבה הכמותית. בנק ישראל הותיר את ההכוונה לפיה המדיניות תיוותר מרחיבה עד שסביבת האינפלציה תתבסס ביעד. לאור העלייה בסביבת האינפלציה ובלימה בייסוף השקל בחודשים האחרונים, שוק ההון מתמחר עתה שריבית בנק ישראל תעלה פעם אחת בשנה הקרובה.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" ירד ברבעון הראשון של השנה בשיעור של 0.3%. המדד לחודש מרץ 2018 רשם עלייה של 0.3%. האינפלציה בשנה האחרונה עמדה על שיעור נמוך של 0.2%. הרמה הנמוכה של האינפלציה הושפעה ממדיניות הממשלה להפחתת יוקר המחיה, מהתחרות הגוברת מצד הרכישות המקוונות ומהיחלשות השקל. סעיף הדיור, שנמדד על ידי מחירי שכר-דירה, רשם בשנה האחרונה התייקרות של 1.8%, והוא בעל התרומה העיקרית לעלויות המחירים. יש לציין שהאינפלציה אמנם נותרה נמוכה, אך במהלך תקופה זו הציפיות לאינפלציה עלו בהדרגה, ככל הנראה בהשפעת הפיחות בשער השקל, עליית מחירי הנפט ועלויות השכר במשק. נכון לתחילת חודש מאי עומדות הציפיות לאינפלציה לטווח של שנה הנגזרות מהמסחר הבין-בנקאי על רמה של כ-0.8%. השקל פוחת במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018 בשיעור של 1.4% מול הדולר האמריקני ומול האירו נרשם פיחות של 4.2%. מול סל המטבעות נרשם פיחות של 2.8%. היחלשות השקל נמשכה גם בחודש אפריל בו נרשם פיחות נוסף של 0.8% מול סל המטבעות. בנק ישראל רכש במהלך הרבעון הראשון מט"ח בהיקף של 2.3 מיליארד דולר, מזה 0.45 מיליארד כחלק מתכנית הרכישות שנועדה לקזז את ההשפעה מהפקת גז בישראל על שער החליפין.

התפתחויות בכלכלה העולמית

שתי התפתחויות משמעותיות בעלות השפעות כלכליות ארוכות טווח עמדו במרכז הבמה ברבעון הראשון של שנת 2018. הראשונה היא יותר פוליטית, חששות ממלחמת סחר, בעיקר בין ארה"ב לבין סין, והשנייה כלכלית, עלייה חדה בעקום התשואות בארה"ב. לשתי אלו עשויה להיות השפעה מהותית הן על משתנים ריאליים כגון הצמיחה והסחר העולמיים, והן על מחירים של נכסים פיננסיים, החל ממניות וכלה בנכסי נדל"ן. החשש ממלחמת סחר החל בזה שהממשל בארה"ב איים בהטלת מכסים על יבוא מסין, ובתגובה סין איימה בשורת מכסים משלה. במהלך חודש אפריל 2018, שני הצדדים מיתנו את האימונים, סין אותתה שהיא מוכנה להתגמש והחששות ממלחמת סחר פחתו. הנתונים הכלכליים במדינות המפותחות במהלך הרבעון הראשון של שנת 2018 היו מאכזבים מעט והצמיחה בארה"ב, ובגוש האירו הייתה נמוכה בכנקודת אחוז במונחים שנתיים מזו של הרבעון הרביעי של שנת 2017. הצמיחה בארה"ב עמדה ברבעון הראשון של שנת 2018 על שיעור שנתי של 2.3%. הגורם המרכזי להאטה בצמיחה הייתה הצריכה הפרטית שצמחה ברבעון שחלף ב-1.1% בלבד. המשק האמריקני המשיך לייצר משרות בקצב גבוה של כ-200 אלף משרות בממוצע לחודש, שיעור האבטלה ירד לרמה של 4.1% בסוף הרבעון הראשון של שנת 2018 והמשיך לרדת בחודש אפריל לרמה של 3.9%. השכר עלה ב-12 החודשים האחרונים שהסתיימו בחודש מרץ 2018 ב-2.6%. הפעילות בגוש האירו התמתנה מעט ברבעון הראשון של השנה והצמיחה ברבעון זה עמדה על שיעור שנתי של 1.7%. סקרי הציפיות בגוש האירו מצביעים בחודשים האחרונים על ירידה באופטימיות לגבי הפעילות הכלכלית בעתיד, עם זאת תחזיות הצמיחה לשנת 2018 נותרו גבוהות ברמה של 2.4%. בשווקים המתעוררים נרשמה כאמור האצה בפעילות הכלכלית ברבעון הראשון של שנת 2018.

טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן (בסיס 2016 = 100) ושיעורי השינוי הם:

ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
100.4	100.1	100.3	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בגין
3.467	3.632	3.514	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.153	3.882	4.329	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים

ביום 31 בדצמבר	ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
0.4	0.1	(0.1)	מדד המחירים לצרכן - בגין
(9.8)	(5.5)	1.4	שער הדולר של ארה"ב
2.7	(4.0)	4.2	שער אירו

הליכי רגולציה

להלן בתמצית התפתחויות רגולטוריות משמעותיות עד למועד חתימת הדוח, הרלוונטיות לתחומי פעילות החברה ואשר להערכת החברה הינן בעלות השפעה (או עשויות להשפיע, לפי העניין) באופן מהותי על עסקי החברה. לפרטים בנושא הליכי רגולציה ראה ביאור 18.ב. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017.

1. בחודש אפריל 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות להערות הציבור של מספר תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("כרטיסי חיוב"), מספר 221 ("חיס כיסוי נזילות"), מספר 203 ("סיכון אשראי") ומספר 313 ("מגבלות על חוות של לווה ושל קבוצת לווים"), שכפי שנאמר בדברי ההסבר להן, יקלו על פעולת חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בטיטות) ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים, וזאת במסגרת הצעדים שנוקט בנק ישראל בכדי לקדם את יישום הרפורמה להגברת התחרות. יציין, כי ההקלות חלות על חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בטיטות) בכלל, ולא רק על החברות שעתידות להיפרד מבנק-האם שלהן. במסגרת הטיטות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (1) החל מיום 1 בפברואר 2019, בנק יעביר למתפעל הנפקה את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים שהונפקו על ידי הבנק (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל הנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל הנפקה את התמורה; (2) הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק בנקאי למתפעל הנפקה, שנחתמו עד ליום 31 בינואר 2022, יומצאו למפקח על הבנקים. לענין זה, חידוש הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל הנפקה, ייחשב כהסכם חדש. היה המנפיק הבנקאי בנק בעל היקף פעילות רחב, הסכם התפעול יהיה טעון אישורו של המפקח; (3) חברת כרטיסי אשראי תקבל שקלול לצרכי הלימות הון כאילו היתה תאגיד בנקאי, גם לאחר הפרדתה מהתאגיד הבנקאי; (4) חוב חברת כרטיסי אשראי ישוקלל לצרכי הלימות הון כאילו היתה תאגיד בנקאי, גם לענין הנסיבות להחמרת שקלול הסיכון כמו במקרה של דירוג הנמוך מ-B; (5) החל מיום 1 ביולי 2018, חברת כרטיסי אשראי העומדת בתנאים המפורטים בטיטות, לא תידרש לעמוד ביחס כיסוי הנזילות, אך תחויב להחזיק נכסים נזילים לפי מודל פנימי התואם את מאפייני פעילותה; (6) חשיפת תאגיד בנקאי לקבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי, בניכוי הסכומים המותרים על פי ההוראה, לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית"; (7) החשיפה לחברת כרטיסי אשראי תהיה נתונה למגבלת לווה/קבוצת לווים, ולמגבלה המצרפית של לווים גדולים; (8) במשך 5 שנים ממועד פרסום ההוראה כמחייבת, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלה הקבועה בהוראה; (9) נוכח החריגה הקיימת כיום מהוראות הטיטות, תאגידים בנקאיים יידרשו להקטין את חשיפות האשראי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" באופן מדורג, תוך 3 שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי כהגדרתו ב"חוק שטרומ". הציבור יכול היה להעיר הערותיו לטיטות עד ליום 6 במאי 2018.

2. בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 470, במסגרתו, בין היתר, התווספו הוראות בהמשך להוראות "חוק שטרומ", בנוגע ל"הגנות ינוקא" שניתנו לחברות כרטיסי האשראי שיופרדו מהבנקים ולמנפיקים חדשים אחרים שיקומו, וזאת בנושא של פניית בנק בעל היקף פעילות רחב ללקוח לפני הגיעו 45 ימי העבודה שלפני מועד סיום חוזה הכרטיס, במקרים של שינוי מהותי במצבו הכלכלי של הלקוח או לשם הפחתה של מסגרת אשראי בכרטיס חיוב. התיקונים דלעיל נכנסו לתוקף ביום 21 באפריל 2018, אך תאגיד בנקאי רשאי לפעול על פיהם מוקדם יותר.

3. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בניהול בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019.
4. ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("חוק שטרומ"). במסגרת חוק שטרומ נקבע, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בחוק: להפריד חברות כרטיסי חיוב מבנקים המוגדרים בחוק כ"בנק בעל היקף פעילות רחב" בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; להקנות סמכות להרחיב את חובת ההפרדה לבנק נוסף; לקבוע הוראות בנוגע לרכישת אמצעי שליטה בחברות כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות ינוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי החיוב; לאפשר לחברות כרטיסי החיוב להשתמש במידע שבידן, בין היתר הנובע מתפעול ההנפקה; לאסור על בנקים מסוימים להגביל או למנוע מגוף מתפעל כמשמעותו בחוק, להעניק שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי ללקוחות הבנק; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי החיוב ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן; איסור על סולק לסרב להתקשר עם מאגד, כמשמעותו בחוק, מטעמים שאינם סבירים וקביעת כללים בנוגע להתקשרות ביניהם; חובת התקשרות של סולק עם סולק מתארת, כמשמעותו בחוק, ובהתאם לתנאים הקבועים בחוק ולכללים שייקבעו (ראה סעיף 5 להלן). ביום 25 לאוקטובר 2017 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל את התבחינים לבחינת מצב התחרות בשוק האשראי. ביום 18 בפברואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בסולק ובחברת כרטיסי אשראי", וכן מצגת ובה דגשים פיקוחיים למתעניינים ברכישת חברות כרטיסי האשראי המופרדות. במצגת מפורט, בין היתר, מידע אודות החברות, וכן נקודות חוזקה של חברות כרטיסי האשראי ואתגרים מרכזיים שלהן.
5. בחודש אוגוסט 2017 פורסם תיקון לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993. התיקון לחוק ייכנס לתוקפו ביום 9 בנובמבר 2018. לפי התיקון לחוק, יוחלף שמו של החוק לחוק אשראי הוגן. התיקון קובע כי מלבד לווים שהינם יחידים, יוכנסו להגדרת לווים גם תאגידי מסוימים שייקבעו, נקבעה תקרת עלות האשראי שתחול על מלווים במשק (ביניהם תאגידי בנקאיים, תאגידי עזר וסולקים) וכן נקבעו כללים בנוגע להליך העמדת אשראי, הוראות לעניין ריבית פיגורים ועוד.
6. בחודש אפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר צפוי להיכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018, לפיו נקבע הסדר לשיטת נתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנותני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידי בנקאיים (לרבות תאגידי עזר) כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקדם מכוח החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נותני אשראי וקבלת חיווי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.
7. בחודש מרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה בנושא מיקור חוץ, הקובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידי הבנקאיים לפעול כאשר הם מעבירים פעילויות שונות למיקור חוץ, ופעולות האסורות להעברה למיקור חוץ. לפי דברי ההסבר להוראה, מתן אפשרות לתאגידי הבנקאיים לעשות שימוש במיקור חוץ מאפשרת להם ליישם מטרות אסטרטגיות, להגדיל את הנגישות והזמינות ללקוחות, ולהמשיך את תהליכי ההתייעלות התפעולית, וכי השימוש במיקור חוץ תום להורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים ודיגיטליים. בדברי ההסבר להוראה נאמר, כי בכוונת הפיקוח על הבנקים לפרסם בעתיד תוספת להוראה הכוללת דגשים יחודיים בעת ביצוע מיקור חוץ של מערכות טכנולוגיות. לפי הטיטה, ככלל, ההוראה עתידה להיכנס לתוקף ביום 30 בספטמבר 2019, אך תאגיד שיסיים את היערכותו קודם לכן, יוכל ליישמה החל ממועד סיום ההיערכות, ובמועד זה תבוטל, בין השאר הוראת ניהול בנקאי תקין 359 - קשרי תאגיד בנקאי עם מתווכים. ניתנה תקופה נוספת של עוד שלוש חצי שנים לגבי חוזים שנכרתו לפני מועד פרסום ההוראה.
8. בחודש פברואר 2018 אישרה וועדת חוקה של הכנסת את צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור). הצו מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו - 2016, שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד.

9. בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת", ובו, בין היתר, הוסדר אופן העברת מידע בדבר יתרה בחשבון עובר ושב מתאגיד בנקאי לגוף פיננסי, בהמשך להוראות "חוק שטרומ". בחודש מרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון נוסף להוראה, שבו, בין היתר, ניתנו הקלות לפתיחת חשבון מקוון, ובכללן ביטול הצורך בהעברה בנקאית בתהליך פתיחת חשבון הלוואה הנפתח באופן מקוון, וזאת בהלוואות עד לסכום של 50,000 ש"ח, וביטול הצורך בשימוש בטכנולוגיית היועדות חזותית בחשבון סליקה הנפתח באופן מקוון, ואשר היקף הסליקה השנתי שלו אינו עולה על 50,000 ש"ח, ומתן אפשרות לבית העסק להתחיל ולפעול בחשבון כאמור עוד בטרם ביצע העברה בנקאית.

10. בחודש אוקטובר 2016 פורסמו המלצות הדוח הסופי של הוועדה הבין-משרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום. מטרת הוועדה היתה, בין היתר, לקדם את השימושים באמצעי תשלום מתקדמים תוך התאמת התשתית המשפטית והטכנולוגית לפעילות זו. המלצות הוועדה התבססו, בין היתר, על רגולציית PSD האירופאית. כחלק מהמלצות הוועדה: (1) בחודש נובמבר 2017 פרסם בנק ישראל קול קורא לקבלת מידע בנושא הקמת תשתית לסליקת תשלומים מיידים בישראל. מטרת הקול הקורא, בהתאם לנאמר בו, בין היתר, היא קבלת הצעות לקידום תשתית אחת לפחות, מרכזית או מבוזרת, שתתמוך בסליקת תשלומים מיידים במשק הישראלי. הקמת תשתית כאמור צפויה להגביר את התחרות במערך התשלומים, בין השאר, על ידי כניסתם של שחקנים חדשים, שיציעו פתרונות לביצוע תשלומים מיידים לכל אורך שרשרת ביצוע העסקה. התשתית תאפשר לסלוק את אמצעי התשלום המתקדמים, קיימים ועתידים, ותאפשר סליקה של הוראות תשלום אשר בוצעו באמצעות אפליקציות תשלומים של גופים שונים. התייחסות לקול הקורא ניתן היה להגיש עד ליום 17 בדצמבר 2017; (2) בחודש מרץ 2018 אישרה ועדת שרים לחקיקה את תזכיר חוק חוזה שירותי תשלום, התשע"ח-2018. התזכיר מבקש להסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכות היחסים שבין נתן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נתן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן. במסגרת תזכיר החוק, יבוטל חוק כרטיסי חיוב עם כניסתו לתוקף של חוק חוזה שירותי תשלום, ונושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חיוב יוסדרו בו.

11. בחודש מרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את החוק לצמצום השימוש במזומן. שבמסגרתו נקבעו, בין היתר, הגבלות על שימוש במזומן ובשיקים. ככלל, החוק יכנס לתוקף בחודש ינואר 2019.

12. בחודש מרץ 2018 פורסם ברשומות חוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי, התשע"ח - 2018, העוסק בהליכי שיקום חייבים, יחידים וחברות. לפי הצעת החוק, בין היתר, נקבעו מנגנונים למתן הפטר מחובות ליחידים (לרבות ניהול ההליך לחובות בגובה של עד 150 אלף ש"ח במסגרת ההוצאה לפועל), ותשתית לקיום הסדרי חוב בחברות.

13. בחודש יולי 2017 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מספר 55) (מענה אנושי מקצועי במערכת לניתוב שיחות), לפיה עוסק המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, יאפשר לצרכן, מיד לאחר בחירת השפה בה ייתן השיחות, לקבל מענה אנושי לפחות בנושאים של טיפול בתקלות, ברור חשבון וסיום התקשרות וזאת תוך קציבת משך המתנה מרבי. הפרת ההוראה תאפשר הטלת עיצומים כספיים על עוסק שהוא תאגיד. במסגרת דיוני ועדת הכלכלה נתבקשה המפקחת על הבנקים, בכפוף לחקיקתו של החוק, לפעול להסדרת הנושא גם בתאגידים בנקאיים.

14. בחודש אוגוסט 2011 פורסם תיקון לחוק הבנקאות רישוי, לפיו, בין היתר מי שעוסק בסליקה של כרטיסי חיוב, יהיה כפוף לקבלת רישיון סליקה, כאשר לגופים שעסקו ביום כניסתו של החוק לתוקף בפעילות סליקה ניתנו הקלות לעניין זה. כמו-כן, נקבעו מגבלות נוספות, כגון חובה על מי שהינו מנפיק בעל היקף פעילות רחב, מנפיק שהנפיק עשרה אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו עשרה אחוזים לפחות מסכום העסקאות שבוצעו בישראל (כהגדרתו בחוק) להתקשר עם כל סולק בסליקה צולבת, אלא אם סירב להתקשרות מטעמים סבירים. בהקשר זה יצוין, כי חוק הבנקאות רישוי הסמיך את שר האוצר או את המפקח על הבנקים (לפי העניין) לראות גם בתאגידים נוספים כחלק מהסולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב (תאגיד שהסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו; תאגיד השולט בסולק/מנפיק; ו/או תאגיד שמי ששולט בסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו) - כך לדוגמה עשויה להתקבל החלטה שפועלים אקספרס הינה חלק מישראלכרט לעניין היותה סולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב, ובהתאם יחולו גם על פועלים אקספרס המגבלות החלות על ישראלכרט בהקשר זה. לעניין זה, בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לפועלים אקספרס כי ככל שהעמלות הנגבות על-ידה מבתי העסק בעסקאות המקומיות במוטג שבו יש סליקה והנפקה בלעדית יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10%; ובסוף חודש יוני 2020 תתייבב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%, הרי שלעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36 יגא) לחוק הבנקאות רישוי, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מיתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואה החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחד על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. תוספת של פסקת הפניית תשומת לב כאמור אינה משפיעה על חוות דעתו של המבקר. לכן, פסקה זו תבוא בסוף דוח רואה החשבון המבקר ותתייחס לעובדה שחוות דעתו של המבקר אינה מסוייגת בהקשר זה. רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ב.6 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן בדבר הליכי רגולציה ובביאור 2.ג.6 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן בדבר בקשה לאשר תובענה מסויימת כתובענה ייצוגית נגד החברה.

התפתחויות מהותיות בהכנסות ובהוצאות

הרווח הנקי של החברה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-12 מיליון ש"ח בהשוואה ל-11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%.

הרווח למניה של החברה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-85 ש"ח, בהשוואה ל-76 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע עמד על 11.9% בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהשוואה ל-12.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח לפני מיסים להון הממוצע עמד על 15.1% בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהשוואה ל-15.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות והוצאות

ההכנסות מעסקאות כרטיסי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-111 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-102 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.8%, הנובע מהגורמים הבאים:

- ◆ **הכנסות מבתי עסק, נטו** - הסתכמו ב-84 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 5.0%.
- ◆ **הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי** - הסתכמו ב-27 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 22.7%.

לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

הכנסות ריבית, נטו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-4 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 100%.

הוצאות התפעול בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-33 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-31 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.5%.

הוצאות מכירה ושיווק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-26 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-24 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.3%, הנובע מגידול נטו בהוצאות בגין הטבות למחזיקי כרטיס אשראי והתקשרויות עם מועדוני לקוחות.

הוצאות הנהלה וכלליות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-10 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-9 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.1%.

תשלומים לבנקים הסתכמו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 ב-22 מיליון ש"ח בהשוואה ל-21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.8%.

ההפרשה למיסים על הרווח בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה ב-3 מיליון בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הגיע ל-20.0% בהשוואה ל-21.4% אשתקד.

טבלה 2: נתוני פעילות

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.03.2018			
סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
448	98	350	כרטיסים בנקאיים
227	87	140	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
675	185	490	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.03.2017			
סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
449	99	350	כרטיסים בנקאיים
221	85	136	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
670	184	486	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2017			
סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
450	99	351	כרטיסים בנקאיים
228	87	141	כרטיסים חוץ בנקאיים - סיכון אשראי על החברה
678	186	492	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה (במיליוני ש"ח)			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2018	
18,746	4,530	4,945	כרטיסים בנקאיים
4,700	1,139	1,257	סיכון אשראי על החברה
23,446	5,669	6,202	סך הכל

הגדרות:

כרטיסי אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.
 כרטיסי אשראי פעיל: כרטיסי אשראי שתקף בתום השנה המדווחת ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של השנה המדווחת.
 כרטיסי בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.
 כרטיסי חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.
 מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף

התפתחות בסעיפי המאזן

יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 31 מיליון ש"ח בהשוואה ל-36 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ול-16 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 2,749 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,575 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ול-2,623 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017. סכום זה כולל ברובו שוברים בגין עסקאות שבוצעו על ידי מחזיקי כרטיס אשראי וטרם נפרעו לתאריך המאזן.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 20 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-16 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ול-19 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יתרת נכסים אחרים ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 551 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-517 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ול-512 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יתרת זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 2,859 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-2,714 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ול-2,692 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017. סכום זה כולל ברובו את היתרות לתשלום לבתי העסק בהם בוצעו עסקאות של מחזיקי כרטיסי האשראי אשר טרם נפרעו נכון לתאריך המאזן.

יתרת התחייבויות אחרות ליום 31 במרץ 2018 עמדה על 23 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-17 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2017 ול-23 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

הון, הלימות ההון ומינוף

תחולת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. ככלל, דרישת ההון של החברה מבוססת על הדוחות הכספיים, הערוכים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים ליום 31 במרץ 2018 עמד על 428 מיליון ש"ח בהשוואה ל-380 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2017 ול-416 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017.

ההון הכולל ליום 31 במרץ 2018 עמד על 450 מיליון ש"ח בהשוואה ל-399 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2017 ובהשוואה ל-437 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 31 במרץ 2018 עמד על 19.0% בהשוואה ל-18.1% ביום 31 במרץ 2017 ול-18.9% ביום 31 בדצמבר 2017.

יחס המינוף ליום 31 במרץ 2018 עמד על 10.1% בהשוואה ל-9.6% ביום 31 במרץ 2017 ול-10.3% ביום 31 בדצמבר 2017.

פרטים נוספים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 של ועדת באזל (קרי, הוראות לעניין האופן וההיקף של המידע (האיכותי והכמותי) ניתן למצוא [ראה הדוח על הסיכונים](#) באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 3 – הלימות הון (1)

1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2017	2017	
	במיליוני ש"ח		
	(2) 416	(2) 380	428
	21	19	22
	437	399	450

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

1,815	1,753	1,860	סיכון אשראי
22	11	21	סיכוי שוק
473	446	482	סיכון תפעולי
2,310	2,210	2,363	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס הון לרכיבי סיכון

18.0%	17.2%	18.1%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.9%	18.1%	19.0%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2018 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון, כמפורט להלן:

יעד הלימות ההון

יעד הלימות ההון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהו, נאמדו והוערכו על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. להלן יעדי הלימות ההון של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%.

יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
- התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.
- שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים.

ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים). החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתה נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" זאת אל מול יעדי הלימות ההון ותיאבון הסיכון.

יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. לפרטים נוספים ראה פרק "הליכי רגולציה" סעיף 1. עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 5 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

חלוקת דיבידנד

בחודש מרץ 2017, לאחר אישור הדירקטוריון והאסיפה הכללית, חילקה החברה דיבידנד בסך 10 מיליון ש"ח לבעלי מניותיה. במהלך שנת 2018 (עד מועד חתימת דוח זה) לא חילקה החברה דיבידנדים נוספים לבעלי מניותיה.

מגזרי פעילות

כללי

פעילות החברה מנוהלת בשני מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה של כרטיסי אשראי וסליקה של כרטיסי אשראי. לפרטים נוספים ראה דוח הדירקטוריון ודוח ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2017.

עונתיות

תחומי ההנפקה והסליקה נתונים לתנודות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות חגי תשרי, פסח ומועדי חופש אחרים, אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, המביא בהתאמה לגידול בשימוש במוצרי אשראי.

מגזר ההנפקה

החברה מנפיקה ללקוחותיה (מחזיקי כרטיסי אשראי) כרטיסי אשראי המשמשים כאמצעי תשלום לרכישת טובין או שירותים. הצטרפות הלקוח למערכת כרטיסי האשראי של החברה נעשית עם חתימתו של הלקוח על חוזה כרטיס האשראי וקבלת כרטיס האשראי. מחזיק כרטיס האשראי מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושיו בכרטיס האשראי בהתאם לתנאי ההתקשרות המפורטים בחוזה כרטיס האשראי כאמור. עבור שירותי ההנפקה והתפעול של הכרטיס גובה החברה מלקוחותיה עמלות תעריפון שונות. ומהסולק או מבית העסק עמלה צולבת. העמלות כאמור הינן בפיקוח של הפיקוח על הבנקים והחברה רשאית לעדכן אותן במקביל לידוע ו/או בכפוף לאישור הפיקוח על הבנקים, לפי העניין.

רווח ורווחיות – מגזר הנפקה

ההפסד של המגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח, בהשוואה להפסד בסך 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-64 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-54 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 18.5%.

ההכנסות מעמלות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-65 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-58 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 12.1%.

הכנסות ריבית, נטו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

ההוצאות (הוצאות) הכנסות אחרות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בהוצאה בסך 1 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 75%.

הוצאות התפעול בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-24 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.1%.

תשלומים לבנקים בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-8 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 14.3%.

מגזר הסליקה

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים. במסגרת הסכם שירותי הסליקה מתחייבת החברה הסולקת כלפי בית העסק, כי בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו מחזיקי הכרטיסים (הנסלקים על-ידי אותה חברה) כלפי בית העסק, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ייפרעו על-ידיה. בתמורה לשירותי הסליקה כאמור, גובה החברה הסולקת מבית העסק עמלה הקרויה "עמלת בית עסק".

רווח ורווחיות – מגזר סליקה

הרווח הנקי של המגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם ב-12 מיליון ש"ח בהשוואה ל-13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 7.7%.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 2.1%.

ההכנסות מעמלות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-46 מיליון ש"ח, בהשוואה ל-44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 4.5%.

הכנסות ריבית, נטו בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות אחרות בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח בהשוואה ל-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעול בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-9 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

תשלומים לבנקים, בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ב-14 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

סקירת הסיכונים

תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע הצופה פני עתיד כמפורט בפרק "סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה". פעילותה של החברה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, כגון הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות החברה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

סיכון תפעולי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מתהליכים פנימיים כושלים או לקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.

סיכונים אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות: הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה הנובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: הוא הסיכון הכרוך באי-ציות של החברה או מי מעובדיה, בכל מקום רלבנטי לפעילות החברה, להוראות החוק והרגולציה העוסקות ביחסי בנק לקוח, בדיני ניירות ערך, להוראות איסור הלבנת הון ומימון טרור. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים, את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

ב. מידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו הסיכון שלוה/צד נגדי לא יעמוד בהחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכוני האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו. בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, מיישמת החברה, החל מיום 1 בינואר 2014 את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות. בחברה יחידת בקרת אשראי עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי בהתאם לדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 311 כי החל מיום 1 באפריל 2015 תפעל יחידת בקרת האשראי הכפופה למנהל הסיכונים הראשי של התאגיד הבנקאי או חברת כרטיסי אשראי, או לגורם אחר שאינו תלוי ביחידות העסקיות או לדירקטוריון. החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדי העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם. המבנה הארגוני לניהול סיכוני האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול הסיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו אינה מייטרת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרה ודיווח, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכוני האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון. מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכוני האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי. מעגל הבקרה השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכוני אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכוני אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכוני האשראי של החברה. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכוני האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכוני האשראי: גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים. מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה. גיבוש המלצות על שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה. בקרת ניהול סיכוני אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכוני האשראי המבוצעות על ידי מחלקת ניהול סיכונים. מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתכנית הביקורת המאושרת על ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחוזר האמור.

טבלה 4 – סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 במרץ		
	2017	2018	
	במיליוני ש"ח		
			1. סיכון אשראי בעייתי (1) (2) (3)
			סיכון אשראי פגום
3	4	4	
			סיכון אשראי נחות
3	3	4	
			סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
7	7	7	
13	14	15	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
-	-	-	מזה חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר
			2. נכסים שאינם מבצעים (2)
			חובות פגומים
3	4	4	
3	4	4	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) סיכון האשראי מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 (3) לחברה לא קיים סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי.

טבלה 5 – תנועה ביתרות חוב (1) פגומות שנבחנו פרטנית

לשנה שהסתיימה ביום	ליום 31 במרץ		
	2017	2018	
	במיליוני ש"ח		
			יתרת חובות פגומים לתחילת שנה
*-	*-	1	
			יתרות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
1	*-	*-	
			חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
-	-	-	
			מחיקות חשבונאיות
(* -)	(* -)	(* -)	
			גביית חובות שסווגו פגומים בתקופה (2)
(* -)	(* -)	(* -)	
1	*-	1	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) חיובים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

טבלה 6 – מדדי סיכון ואשראי

	31 במרץ		31 בדצמבר
	2017	2018	2017
	%	%	%
א. שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.11	0.15	0.16
ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	-	-	-
ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל	0.12	0.14	0.14
ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.48	0.62	0.33
ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.36	0.46	0.33
ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	0.69	0.73	0.62
ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי	*-	*-	*-
ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר	*-	*-	*-
ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי	50.00	60.00	50.00

* גבוה מ-100%.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות. בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לענין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" ביום 31 במרץ 2018 לא קיימת קבוצת לווים שעולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו בהוראה 313).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפה שאינה מהותית לארגון הבינלאומי American Express Ltd בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ, בניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגינן טרם זוכתה החברה על-ידי הארגון הבינלאומי.

למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון שוק ונזילות

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק והנזילות מערך ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות: מנהל סיכונים שוק ונזילות (סמנכ"ל כספים ומנהלה) ומנהל סיכונים ראשי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי על גיבוש מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ומנהל סיכונים שוק ונזילות אחראי על יישומה והטמעתה ובכלל זה:

- אחריות על החשיפות הפיננסיות בחברה בכפוף למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון.
- נהלי מעקב ובקרה בנושאים הקשורים לניהול חשיפות.
- דיווח חודשי לדירקטוריון על נושא סיכונים שוק ונזילות.
- ניהול סיכונים המט"ח, כולל קבלת החלטות על גידור חשיפות מט"ח ארוכות טווח.
- ניהול נכסים והתחייבויות (נני"ה).
- מדידה ובקרה שוטפת של מדדי סיכון שוק ונזילות של החברה.
- עריכת דו"חות סיכונים הריבית.
- ניתוח תוצאות ועריכת ממצאים לדין בהנהלה ובדירקטוריון.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי של החברה אחראי מתוקף תפקידו בין היתר לבקרת ניהול סיכונים השוק והנזילות של החברה. במסגרת זאת, הינו אחראי לפקח אחר יישומה של המדיניות ותהליכי הניהול והבקרה של סיכונים השוק והנזילות בחברה וכן על גיבוש מדיניות נאותה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוף מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך. מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2017. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדה לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת. תפיסת ניהול סיכונים השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה. מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכונים השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים. סיכונים השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכונים השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה. על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכונים השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכונים השוק אינה מהותית. להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוף מאזניים שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן. החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכונים שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של החברה על פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך
מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים
ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

למידע המפורט על סיכון השוק בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 7 – שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים

31 במרץ 2018					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,287	9	100	13	3,165	נכסים פיננסיים
2,867	4	84	13	2,766	התחייבויות פיננסיות
420	5	16	(*)	399	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 במרץ 2017					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,090	9	85	13	2,983	נכסים פיננסיים
2,716	3	80	13	2,620	התחייבויות פיננסיות
374	6	5	(*)	363	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2017					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ **		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
3,110	9	80	13	3,008	נכסים פיננסיים
2,700	5	62	13	2,620	התחייבויות פיננסיות
410	4	18	(*)	388	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 8 – השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה, למעט פריטים לא כספיים

31 במרץ 2018							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים	במיליוני ש"ח						
0.2	1	421	5	16	(*)	400	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	420	5	16	(*)	399	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.2)	(1)	419	5	16	(*)	398	קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 במרץ 2017							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים	במיליוני ש"ח						
0.3	1	375	6	5	(*)	364	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	374	6	5	(*)	363	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.3)	(1)	373	6	5	(*)	362	קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2017							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן	סך הכל	סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
			אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
באחוזים	במיליוני ש"ח						
0.2	1	411	4	18	(*)	389	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	410	4	18	(*)	388	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(0.2)	(1)	409	4	18	(*)	387	קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** "שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים" שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים. מטרתו של תהליך ניהול סיכונים הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה. סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתמשש מאירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה. החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש מאי 2017, אשר מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון היחודי של החברה. מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה. ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. עוד נקבע כי, חברות כרטיסי אשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם. דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניותה העסקית ומצב השווקים. החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות הון עצמי, אשראי מבנקים ותזרים מפעילות שוטפת. בנוסף, משתמשת החברה בקו מובטח מהחברה האם. כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון.

למידע המפורט על סיכון נזילות בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו. המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכוון או שלא במתכוון על ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על ידי גורמים חיצוניים. החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה. אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף אחר התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות על פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים. סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות ארוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. ארוע סייבר הינו ארוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשוב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים) לתאגיד הבנקאי אשר עלולה לגרום להתמששות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם נסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל. בחודש מרץ 2015 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר. ההוראה כוללת את עקרונות היסוד לניהול הגנת הסייבר ובין היתר מפרטת ההוראה באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכונים סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראה החברה נערכה עם תוכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראה

החדשה בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה. כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על ידי בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום.

תקריות קיברנטיות עלולות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות. התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

לאחרונה חל גידול בחשיפת מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם לאיומי סייבר המתאפיינים, בין היתר, בתחכום הולך וגובר של התקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי, בקושי לזהות התקפות וביכולות של היריבים. נוכח העובדה שישאל, ובפרט המגזר הפיננסי, מהווים יעד להתקפה מצד יריבים שונים, התאגידים הבנקאיים בארץ חשופים אף יותר לאיומי סייבר. מתוך הכרה בחשיבות ההגנה על פרטיות לקוחות החברה וכמתחייב מדרשות הדין והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 357 ו-361, החברה משקיעה משאבים ותשומות שיאפשרו ניהול אפקטיבי של הגנת מידע ותשתיות מחשוב מפני איומי סייבר, כחלק ממערך ניהול הסיכונים ומסגרת העבודה להמשכיות עסקית בחברה.

סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון גלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה.

ניהול הסיכון הרגולטורי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על ידי ההנהלה והדירקטוריון. תהליך זיהוי סיכון רגולטורי כולל שני היבטים מרכזיים:

תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים רגולטוריים - מבוסס על מיפוי של הרגולציה המתהווה הרלוונטית ומעקב אחר שינויים ביחס לסבירות התממשות הסיכון. תהליך זיהוי סיכונים הנובעים מהשלכות אפשריות של רגולציה צפויה בעת השקת מוצר/פעילות חדשים. על בסיס תהליך זיהוי הסיכונים הרגולטוריים, תיקבע לכל סיכון רגולטורי שזוהה, רמת מהותיות באופן סובייקטיבי, בהתחשב במידת השפעתו על פעילות החברה. עבור גורם סיכון שייקבע כמהותי, תבוצע הערכה של החשיפה לסיכון בהיבטים כמותיים ואיכותיים, לפי העניין. על מנת להפחית את החשיפה לסיכון רגולטורי, נוקטת החברה בפעולות הבאות:

גיבוש תוכניות פעולה - עבור הנושאים שזוהו על בסיס גורמי הסיכון הרגולטוריים המרכזיים שזוהו, ואשר הוערכו על ידי מנהל הסיכון הרגולטורי כמהותיים.

החברה תטפל בתהליך התהוות של רגולציה רלוונטית, בין השאר באמצעות מתן תגובה לפרסום טיוטה של הוראות רגולטוריות, ועדות של רשויות רגולטוריות והצגת עמדת החברה ביחס לרגולציה מתהווה בפני הגורמים המתאימים.

למידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים ניתן למצוא בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית" לדוחות הכספיים השנתיים. בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה.

חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד.

הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שישומו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים.

הנושאים עיקריים בהם נעשה שימוש בהערכות ואומדנים הינם: הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות וזכויות עובדים.

במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של החברה בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2017.

גילוי לגבי בקורות ונהלים

בקורות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם חוק "Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות הברית. שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי הפיקוח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 309, וביוני 2009 הותאמו הוראות הדיווח לציבור בהתאם. שתי ההוראות בחוק הנ"ל מקוימות בחברה ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי מקוימת רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2007.
 - הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי מקוימת עבור סוף השנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.
- החברה מבצעת באופן שוטף עדכון ותיעוד של תהליכים קיימים וכן מיפוי ותיעוד של התהליכים לרבות תהליכים מהותיים חדשים ובחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על דיווח כספי באמצעות בדיקה מחודשת של הבקורות העיקריות. הדירקטוריון והנהלת החברה העריכו כי הבקורות שזוהו כאמור, הינן אפקטיביות בהשגת יעדי הבקרה בדבר שמירה על קיום, דיוק, ושלמות. יעדי בקרה אלו עונים לקריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO).

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של החברה, העריכו לתום השנה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון הראשון המסתיים ביום 31 במרץ 2018, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

איל דשא
 יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 13 במאי 2018.

הצהרת המנהל הכללי (Certification)

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לשנה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ⁽¹⁾. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום השנה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

תל אביב, 13 במאי 2018.

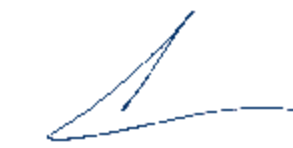
הצהרת החשבונאית הראשית (Certification)

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לשנה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי (1) ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי (2). וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום השנה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

(1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה" (פרק 620).

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
חשבונאית ראשית

תל אביב, 13 במאי 2018.

פועלים אקספרס בע"מ
תמצית דוחות כספיים ביניים
ליום 31 במרץ 2018

תוכן העניינים

עמוד	
37	סקירת ראי החשבון המבקרים
39	תמצית דוחות ביניים על רווח והפסד
40	תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל
41	תמצית ביניים מאזנים
42	תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון
43	תמצית דוחות ביניים על תזרימי המזומנים
44	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של פועלים אקספרס בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של פועלים אקספרס בע"מ, הכולל את מאזן הביניים התמציתי ליום 31 במרץ 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ב.6. בדבר הליכי רגולציה ולביאור 2.ג.6. בדבר בקשה לאישור תובענה מסויימת כתובענה ייצוגית נגד החברה.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 13 במאי 2018.

תמצית דוחות ביניים על רווח והפסד

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2017	2018		
מבוקר	בלתי מבוקר			
הכנסות				
428	102	111	2	מעסקאות בכרטיסי אשראי
2	1	*-		הכנסות ריבית, נטו
(5)	(2)	(1)		(הוצאות) הכנסות אחרות
425	101	110		סך כל ההכנסות
הוצאות				
12	2	4	ב.3	בגין הפסדי אשראי
119	31	33		תפעול *
104	24	26		מכירה ושיווק *
38	9	10		הנהלה וכלליות *
90	21	22		תשלומים לבנקים
363	87	95		סך כל ההוצאות
62	14	15		רווח לפני מיסים
15	3	3		הפרשה למיסים על הרווח
47	11	12		רווח נקי
338	76	85		רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)

* מזה: בגין שכר ונלוות בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 ו-2017 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017, סך של 10 מיליון ש"ח, 10 מיליון ש"ח ו-44 מיליון ש"ח, בהתאמה.

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספיים
חשבונאית ראשית

ד"ר רון וקסלר

מנהל כללי

איל דשא

יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 13 במאי 2018.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר		
47	11	12	רווח נקי
			רווח כולל אחר לפני מיסים:
*-	*-	*-	התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים (1)
*-	*-	*-	רווח כולל אחר לפני מיסים
(* -)	(* -)	(* -)	השפעת המס המתייחס
*-	*-	*-	רווח כולל אחר לאחר מיסים
47	11	12	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף השנה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. לפירוט נוסף ראה ביאור 7 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים ביניים

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		ביאור	
	2017	2017		
מבוקר	בלתי מבוקר			
נכסים				
16	36	31		מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,623	2,575	2,749	3	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(19)	(16)	(20)		הפרשה להפסדי אשראי
2,604	2,559	2,729		חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
2	2	2		מחשוב וציוד
512	517	551		נכסים אחרים
3,134	3,114	3,313		סך כל הנכסים
התחייבויות				
3	3	3		אשראי מתאגידים בנקאיים
2,692	2,714	2,859	4	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
23	17	23		התחייבויות אחרות
2,718	2,734	2,885		סך כל ההתחייבויות
			6	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
416	380	428		הון
3,134	3,114	3,313		סך כל ההתחייבויות וההון

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
416	381	(*-) 35	35	*-	35	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
12	12	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
							התאמות ושינויים הנובעים מ:
(*-) 12	-	-	(*-) 12	(*-) 12	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
*-	-	*-	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
428	393	(*-) 35	35	*-	35	*-	יתרה ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
379	344	(*-) 35	35	*-	35	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
11	11	-	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה
(10)	(10)	-	-	-	-	-	דיבידנד
							התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
*-	-	*-	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
380	345	(*-) 35	35	*-	35	*-	יתרה ליום 31 במרץ 2017 (בלתי מבוקר)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע	
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות		
379	344	(*-) 35	35	*-	35	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
47	47	-	-	-	-	-	רווח נקי בשנה
(10)	(10)	-	-	-	-	-	דיבידנד
							התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
*-	-	*-	-	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס
416	381	(*-) 35	35	*-	35	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים על תזרימי המזומנים

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2017 (מבוקר)	2017 (בלתי מבוקר)	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת			
	47	11	12
רווח נקי לתקופה			
התאמות:			
	1	*-	*-
פחת על מחשוב וציוד			
	12	2	4
הוצאות בגין הפסדי אשראי			
	(2)	*-	(1)
מיסים נדחים, נטו			
	*-	*-	*-
הטבה בשל עסקה עם בעל שליטה			
	3	1	*-
התאמות בגין הפרשי שער			
שינויים בנכסים שוטפים			
	(190)	(156)	(140)
שינוי בחייבים אחרים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו			
	41	34	(37)
שינוי בנכסים אחרים, נטו			
שינויים בהתחייבויות שוטפות			
	91	113	167
שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו			
	2	(4)	(* -)
שינוי בהתחייבויות אחרות, נטו			
	** 5	** 1	5
מזומנים נטו מפעילות שוטפת			
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
	(1)	(* -)	(* -)
רכישת מחשוב וציוד			
	** 2	** 22	10
שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו			
	** 1	** 22	10
מזומנים נטו מפעילות השקעה			
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
	(10)	(10)	-
דיבידנד ששולם לבעלי המניות			
	** 1	** 2	*-
שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים, נטו			
	** (9)	** (8)	*-
מזומנים נטו מפעילות מימון			
	(3)	15	15
עליה (ירידה) במזומנים			
	22	22	16
יתרת מזומנים לתחילת השנה			
	(3)	(1)	*-
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים			
	16	36	31
יתרת מזומנים לסוף השנה			
ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו			
	2	1	1
ריבית שהתקבלה			
	*-	*-	*-
ריבית ששולמה			
	18	5	5
מסים על ההכנסה ששולמו			
	1	1	-
מסים על ההכנסה שהתקבלו			

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח
** הוצג מחדש לאור יישום כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר דוח על תזרימי מזומנים, כאמור בהוראות נושא 230 בקודיפיקציה. ראה גם ביאור 2.ג.1. להלן. הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

פועלים אקספרס בע"מ (להלן: "החברה") הינה תאגיד שהתאגד בישראל בשנת 1995 והינה בבעלות מלאה של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "החברה האם" / "בנק הפועלים"). בעלת היתר השליטה בבנק הפועלים היא הגב' שרי אריסון. החברה הינה תאגיד עזר על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981. החברה עוסקת בהנפקה וסליקה של עסקאות כרטיסי אשראי של המותג "אמריקן אקספרס". חברת ישראלכרט בע"מ (להלן: "ישראלכרט"), חברה אחות, מתפעלת עבור החברה את מערך כרטיסי האשראי של החברה. לצורך כך, קיים בין החברה לבין ישראלכרט הסכם המסדיר את דרך ההתחשבות ביניהן. תמצית הדוחות הכספיים הביניים אלה אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 והביאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים"). המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיפים ג' ו-ד' להלן. תמצית הדוחות הכספיים הביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 13 במאי 2018.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים של החברה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.
2. שימוש באומדנים
בעריכת הדוחות הכספיים הביניים נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה. שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2018 מיישמת החברה הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים להלן. להלן תיאור מהות השינויים שנגקטו במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים אלה. ליישום הוראות אלו לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים, למעט השפעה לא מהותית על אופן ההצגה והגילוי כתוצאה מסעיף 2 ו-3 בהמשך, לרבות הצגה מחדש של מספרי השוואה.

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא "אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראות המעבר לשנת 2016, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון לכללי החשבונאות בנושא "הכנסות מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018, זאת בעקביות לעדכון התקינה בארה"ב ASU 2015-14 אשר דחה את מועד היישום לראשונה.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות (המשך)
 התקן מכיל מודל יחיד החל על חוזים עם לקוחות הכולל חמישה שלבים על מנת לקבוע את עיתוי ההכרה בהכנסה ואת סכומה:
 א. זיהוי החוזה עם הלקוח.
 ב. זיהוי מחוייבויות ביצוע נפרדות בחוזה.
 ג. קביעת מחיר העסקה.
 ד. הקצאת מחיר העסקה למחוייבויות ביצוע נפרדות.
 ה. הכרה בהכנסה עם קיום מחוייבויות הביצוע.
 כמו כן, התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.
 בנוסף, התקן כולל הוראות בדבר רווחים והפסדים מגרעה של נכסים לא פיננסיים.
 התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחוייבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל הוראות התקינה החדשות לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

2. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב
 ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.
 החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:
 - פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו";
 - רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע";
 - רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה";
 - דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דיווח על תזרימי מזומנים";
 - דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים";
 - מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".
 החברה מיישמת את ההוראות החדשות החל מיום 1 בינואר 2018.

3. חוזר בדבר תיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

ביום 1 בינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בקשר לתיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.
 התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון, במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה.
 ההוראות שנקבעו בהתאם לחוזר חלות מיום 1 בינואר 2018.

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בשנה שלפני יישומם

הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. במסגרת המכתב נקבעו, בין היתר, קווים כלליים ומועדי היישום לראשונה של ההוראות החדשות, כמפורט להלן: הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL - Current Expected Credit Losses)

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בשנה שלפני יישומם (המשך)

הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות (המשך)

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: הפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן הפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב הפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדירה), אגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

החברה טרם החלה בבחינת השלכות המכתב על דוחותיה הכספיים ובהערכות ליישומם.

ביאור 2 – הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
בלתי מבוקר		
הכנסות מבתי עסק		
86	91	עמלות בתי עסק
*-	*-	הכנסות אחרות
86	91	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(6)	(7)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
80	84	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי		
5	7	עמלת מנפיק
11	13	עמלות שרות
6	7	עמלות מעסקאות מט"ח
22	27	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
102	111	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר	31 במרץ		31 במרץ		ש"ח	
	2017	2017	2018	שנתית 2018		
				שיעור ריבית ממוצעת		
				לעסקאות		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(מבוקר)	בחדש האחרון	ליתרה ליום		
במיליוני ש"ח			%			
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						
392	390	409			אנשים פרטיים (1)	
392	390	409	-	-	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)	
-	-	-			מזה: אשראי (2)(3)	
188	155	184			מסחרי	
151	138	158	-	-	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי (2)	
37	17	26	3.0	3.2	מזה: אשראי (2)(3)	
580	545	593			סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים	
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים						
2,016	2,015	2,128	-	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
21	10	24	-	-	ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי	
3	3	3	-	-	הכנסות לקבל	
3	2	1	-	-	אחרים	
2,623	2,575	2,749			סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי	

- (1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".
- (2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות.
- (3) מזה: אשראי לבתי עסק 26 מיליון ש"ח (31 במרץ 2017 - 17 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 37 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות, הקדמות בסך 23 מיליון ש"ח במאוחד (31 במרץ 2017 - 15 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 33 מיליון ש"ח).

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018

סיכון	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
	מסחרי	אנשים פרטיים			סיכון
		חייבים	בגין	כרטיסי	
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
בערבות	אחר (3)	אשראי (2)	אשראי	אשראי (2)	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017 (מבוקר)					
22	2	1	4	-	15
4	*-	*-	1	-	3
(4)	-	(* -)	(1)	-	(3)
1	-	(4) -	*-	-	1
(3)	-	*-	(1)	-	(2)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2018 ** (בלתי מבוקר)					
23	2	1	4	-	16
** מזה:					
3	*-	*-	1	-	2
*-	*-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017

סיכון	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
	מסחרי	אנשים פרטיים			סיכון
		חייבים	בגין	כרטיסי	
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
בערבות	אחר (3)	אשראי (2)	אשראי	אשראי (2)	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016 (מבוקר)					
19	1	*-	4	-	14
2	(* -)	(* -)	*-	-	2
(2)	-	*-	(* -)	-	(2)
*-	-	(4) -	*-	-	*-
(2)	-	*-	(* -)	-	(2)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.3.2017 ** (בלתי מבוקר)					
19	1	*-	4	-	14
** מזה:					
3	*-	*-	1	-	2
*-	*-	-	-	-	-
1	1	-	-	-	-

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
 2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
סיכון אשראי בערבות בנקים	סך הכל	מסחרי		אנשים פרטיים	
		אשראי (2)	אחר (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי
יתרת חוב רשומה של חובות					
שנבדקו על בסיס פרטני	77	9	-	68	*-
שנבדקו על בסיס קבוצתי	3,235	17	2,719	90	409
סך הכל חובות	3,312	26	2,719	158	409
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
שנבדקו על בסיס פרטני	1	*-	-	1	*-
שנבדקו על בסיס קבוצתי	19	1	2	2	14
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	20	1	2	3	14

ליום 31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)					
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים					
סיכון אשראי בערבות בנקים	סך הכל	מסחרי		אנשים פרטיים	
		אשראי (2)	אחר (3)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי
יתרת חוב רשומה של חובות					
שנבדקו על בסיס פרטני	63	9	-	54	*-
שנבדקו על בסיס קבוצתי	3,048	8	2,566	84	390
סך הכל חובות	3,111	17	2,566	138	390
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
שנבדקו על בסיס פרטני	1	*-	-	1	*-
שנבדקו על בסיס קבוצתי	15	*-	1	2	12
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי	16	*-	1	3	12

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

- (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
- (2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.
- (3) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.
- (4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)
מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017

(מבוקר)

סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						סך הכל	אחר (3)	סך הכל
מסחרי		אנשים פרטיים		סיכון אשראי בערבות בנקים	אשראי			
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
יתרת חוב רשומה של חובות								
86	-	17	69	-	*-	86	-	86
3,048	2,554	20	82	-	392	3,048	2,554	3,048
3,134	2,554	37	151	-	392	3,134	2,554	3,134
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות								
1	-	*-	1	-	*-	1	-	1
18	2	1	2	-	13	18	2	18
19	2	1	3	-	13	19	2	19

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל אשראי שאינו למחזיקי כרטיס ועסקאות אחרות.

(3) חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ג. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 במרץ 2018 (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים - מידע נוסף						לא בעייתיים	סך הכל	אחר (4)	סך הכל
בעייתיים (2)		לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים				
לא פגומים	לא פגומים					לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים
לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים
לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים	לא פגומים
חובות שאינם בערבות בנקים									
אנשים פרטיים									
3	-	409	3	8	398	3	-	409	398
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מסחרי									
1	-	158	1	3	154	1	-	158	154
*-	-	26	*-	*-	26	*-	-	26	26
-	-	2,719	-	-	2,719	-	-	2,719	2,719
4	-	3,312	4	11	3,297	4	-	3,312	3,297

הערות ראה בעמוד הבא.

תמצית דוחות כספיים ביניים ליום 31 במרץ 2018

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 במרץ 2017 (בלתי מבוקר)

חובות לא פגומים – מידע נוסף						
בפיגור של 89 ועד 30 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
			פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
2	-	390	2	8	380	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
1	-	138	2	2	134	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	17	*-	*-	17	אשראי
-	-	2,566	-	-	2,566	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
3	-	3,111	4	10	3,097 (6)	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

חובות לא פגומים – מידע נוסף						
בפיגור של 89 ועד 30 יום (4)	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	בעייתיים (2)		לא בעייתיים	
			פגומים (3)	לא פגומים		
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
2	-	392	2	7	383	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי						
1	-	151	1	3	147	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	-	37	*-	*-	37	אשראי
-	-	2,554	-	-	2,554	חובות בערבות בנקים ואחר (5)
3	-	3,134	3	10	3,121 (6)	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

(3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 2.2.3.ג. להלן.

(4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחיובים אחרים.

(6) מזה: סיכון אשראי בסך 3,288 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2018, 3,093 מיליון ש"ח ביום 31 במרץ 2017 ו-3,112 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017, אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 31 במרץ 2018					
(בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים (2)	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)		יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)
		יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)		
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	3	3	*-	*-	
-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
1	1	*-	1	1	
*-	*-	*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
4	4	3	1	1	סך הכל **
מזה: **					
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 31 במרץ 2017					
(בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים (2)	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)		יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)
		יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)		
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
2	2	2	*-	*-	
-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
2	2	2	*-	*-	
*-	*-	*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
4	4	4	*-	*-	סך הכל **
מזה: **					
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

הערות ראה בעמוד הבא.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

- ג. חובות (1) (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017					
(מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים (2)	יתרת חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית (2)		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
		יתרת חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית (3)	יתרת חובות פגומים	יתרת הפרשה פרטנית (3)
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
2	2	2	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי
מסחרי					
1	1	*-	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
3	3	2	1	1	סך הכל **
מזה: **					
*-	*-	-	*-	*-	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) יתרת חוב רשומה.
 (3) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2017	2018	
(בלתי מבוקר)		
חובות שאינם בערבות בנקים		
אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	אשראי
-	-	מסחרי
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	1	אשראי
*-	*-	
		חובות בערבות בנקים ואחר (4)
-	-	
*-	1	סך הכל

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

יתרה ליום 31 בדצמבר	יתרה ליום 31 במרץ	
2017	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
חובות שאינם בערבות בנקים		
אנשים פרטיים		
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-
-	-	-
		מסחרי
		חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-
*-	*-	*-
		חובות בערבות בנקים ואחר (4)
-	-	-
*-	*-	*-
		סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, ארגון בינלאומי לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבלת חייבים אחרים.

ביאור 3 – סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018

(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2)					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	מספר חוזים
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים				
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
*-	15	1	1	53	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
*-	7	*-	*-	16	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (3)
*-	22	1	1	69	סך הכל

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2017

(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח (2)					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	מספר חוזים
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים				
חובות שאינם בערבות בנקים					
אנשים פרטיים					
*-	17	1	1	87	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי
-	-	-	-	-	מסחרי
*-	6	*-	*-	14	חייבים בגין כרטיסי אשראי
-	-	-	-	-	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (3)
*-	23	1	1	101	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(1) חובות - חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ביאור 4 – זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	2018	
2,563	2,588	2,734	בתי עסק (1)
1	6	2	הכנסות מראש
79	79	78	הפרשה עבור תוכנית נקודות
18	12	13	הוצאות לשלם
31	29	32	אחרים
2,692	2,714	2,859	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

(1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך 110 מיליון ש"ח ליום 31 במרץ 2018 (31 במרץ 2017 - 99 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 105 מיליון ש"ח).

ביאור 5 – הון, הלימות הון ומינוף

א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III (להלן: "**באזל III**").

הוראות באזל III קבעו שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור ל:

- ◆ רכיבי הון פיקוחי
- ◆ ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות
- ◆ טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים
- ◆ טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים
- ◆ הקצאת הון בגין סיכון CVA

היישום של ההוראות הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראת המעבר", וזאת על מנת לאפשר עמידה בדרישות החדשות של ההון הפיקוחי במסגרת יישום באזל III ולקבוע תקופת מעבר עד ליישומן המלא. הוראות המעבר מתייחסות, בין היתר, להתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון, וכן למכשירי הון שאינם כשירים להכללה בהון הפיקוחי בהתאם לקריטריונים החדשים שנקבעו בהוראות באזל. בפרט, בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי הון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% החל מיום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. החל מיום 1 בינואר 2018 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 100% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 40%.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 211-201 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ 8% יחס ההון הכולל לא יפחת מ 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2018 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון. יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9%. יעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ביאור 5 – הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

א. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III (1)

1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
במיליוני ש"ח			
416 ⁽²⁾	380 ⁽²⁾	428	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
21	19	22	הון רובד 2
437	399	450	סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

1,815	1,753	1,860	סיכון אשראי
22	11	21	סיכונים שוק
473	446	482	סיכון תפעולי
2,310	2,210	2,363	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס הון לרכיבי סיכון

18.0%	17.2%	18.1%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
18.9%	18.1%	19.0%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

יחס הון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר			
18.0%	17.2%	18.1%	בהוראה 299
השפעת הוראות המעבר בהוראה 299			
- ⁽³⁾	- ⁽³⁾	-	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר			
18.0%	17.2%	18.1%	בהוראה 299

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

(3) שיעור הנמוך מ-0.05%.

ביאור 5 – הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. הלימות הון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי").

יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של החברה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים, עסקאות מימון, ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

להלן יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
416 ⁽¹⁾	380 ⁽¹⁾	428	הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
4,038	3,970	4,217	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
10.3%	9.6%	10.1%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

(1) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 10 מיליון ש"ח.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

במיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר	ליום 31 במרץ		
	2017	2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:
2,322	2,198	2,256	סיכון האשראי על החברה
5,208	4,987	5,220	סיכון האשראי על הבנקים
(3)	(3)	(3)	הפרשה להפסדי אשראי
7,527	7,182	7,473	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
			התחייבויות אחרות:
10	14	20	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(* -)	(* -)	(* -)	הפרשה להפסדי אשראי
10	14	20	ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו

* נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה

1. הגבלים עסקיים

1. על פי הסדר שבין ישראלכרט וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכ.א.ל שאושר על ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 (להלן: "הסדר") החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת על 0.7%.
2. ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל את המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה יהיה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 תרד העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 תרד העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%. מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.575% ל-0.55%; מיום 1 בינואר 2022 תרד העמלה הצולבת מ-0.55% ל-0.525%. מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.525% ל-0.5%.
3. בנק ישראל קבע כי העמלה המשולמת בעסקאות חיוב מיידית תעמוד על 0.3% וכי החל מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.3% ל-0.275%; מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.275% ל-0.250%.

2. הליכי רגולציה

1. בחודש אפריל 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטות להערות הציבור של מספר תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("כרטיסי חיוב"), מספר 221 ("יחס כיסוי נזילות"), מספר 203 ("סיכון אשראי") ומספר 313 ("מגבלות על חוות של לווה ושל קבוצת לווים"), שכפי שנאמר בדברי ההסבר להן, יקלו על פעולת חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בטיטות) ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים, וזאת במסגרת הצעדים שנוקט בנק ישראל בכדי לקדם את יישום הרפורמה להגברת התחרות. יצוין, כי ההקלות חלות על חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בטיטות) בכלל, ולא רק על החברות שעתידות להיפרד מבנק-האם שלהן. במסגרת הטיטות נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (1) החל מיום 1 בפברואר 2019, בנק יעביר למתפעל הנפקה את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים שהונפקו על ידי הבנק (לרבות בהנפקה משותפת) במועד שבו נדרש מתפעל הנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח וללא תלות בזוהות הסולק שאליו מעביר מתפעל הנפקה את התמורה; (2) הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק בנקאי למתפעל הנפקה, שנחתמו עד ליום 31 בינואר 2022, יומצאו למפקח על הבנקים. לענין זה, חידוש הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל הנפקה, ייחשב כהסכם חדש. היה המנפיק הבנקאי בנק בעל היקף פעילות רחב, הסכם התפעול יהיה טעון אישורו של המפקח; (3) חברת כרטיסי אשראי תקבל שקלול לצרכי הלימות הון כאילו היתה תאגיד בנקאי, גם לאחר הפרדתה מהתאגיד הבנקאי; (4) חוב חברת כרטיסי אשראי ישוקלל לצרכי הלימות הון כאילו היתה תאגיד בנקאי, גם לענין הנסיבות להחמרת שקלול הסיכון כמו במקרה של דירוג הנמוך מ-B; (5) החל מיום 1 ביולי 2018, חברת כרטיסי אשראי העומדת בתנאים המפורטים בטיטות, לא תידרש לעמוד ביחס כיסוי הנזילות, אך תחויב להחזיק נכסים נזילים לפי מודל פנימי התואם את מאפייני פעילותה; (6) חשיפת תאגיד בנקאי לקבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי, בניכוי הסכומים המותרים על פי ההוראה, לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית"; (7) החשיפה לחברת כרטיסי אשראי תהיה נתונה למגבלת לווה/קבוצת לווים, ולמגבלה המצרפית של לווים גדולים; (8) במשך 5 שנים ממועד פרסום ההוראה כמחייבת, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלה הקבועה בהוראה; (9) נוכח החריגה הקיימת כיום מהוראות הטיטות, תאגידים בנקאיים יידרשו להקטין את חשיפות האשראי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" באופן מדורג, תוך 3 שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי כהגדרתו ב"חוק שטרומ". הציבור יכול היה להעיר הערותיו לטיטות עד ליום 6 במאי 2018.

2. בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 470, במסגרתו, בין היתר, התווספו הוראות בהמשך להוראות "חוק שטרומ", בנוגע ל"הגנות ינוקא" שניתנו לחברות כרטיסי האשראי שיופרדו מהבנקים ולמנפיקים חדשים אחרים שיקומו, וזאת בנושא של פניית בנק בעל היקף פעילות רחב ללקוח לפני הגיעו 45 ימי העבודה שלפני מועד סיום חוזה הכרטיס, במקרים של שינוי מהותי במצבו הכלכלי של הלקוח או לשם הפחתה של מסגרת אשראי בכרטיס חיוב. התיקונים דלעיל נכנסו לתוקף ביום 21 באפריל 2018, אך תאגיד בנקאי רשאי לפעול על פיהם מוקדם יותר.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)
2. הליכי רגולציה (המשך)
3. בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנזהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019.
4. ביום 31 בינואר 2017 פרסם ברשומות חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל ("חוק שטרומ"). במסגרת חוק שטרומ נקבע, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בחוק: להפריד חברות כרטיסי חיוב מבנקים המוגדרים בחוק כ"בנק בעל היקף פעילות רחב" בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; להקנות סמכות להרחיב את חובת ההפרדה לבנק נוסף; לקבוע הוראות בנוגע לרכישת אמצעי שליטה בחברות כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; להעניק הגנות ינוקא בהוראת שעה המוגבלת בזמן לשחקנים החדשים, ובכללם חברות כרטיסי החיוב; לאפשר לחברות כרטיסי החיוב להשתמש במידע שבידן, בין היתר הנובע מתפעול ההנפקה; לאסור על בנקים מסוימים להגביל או למנוע מגוף מתפעל כמשמעותו בחוק, להעניק שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי ללקוחות הבנק; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי החיוב ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן; איסור על סולק לסרב להתקשר עם מאגד, כמשמעותו בחוק, מטעמים שאינם סבירים וקביעת כללים בנוגע להתקשרות ביניהם; חובת התקשרות של סולק עם סולק מתארת, כמשמעותו בחוק, ובהתאם לתנאים הקבועים בחוק ולכללים שייקבעו (ראה סעיף 5 להלן). ביום 25 לאוקטובר 2017 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל את התבחינים לבחינת מצב התחרות בשוק האשראי. ביום 18 בפברואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בסולק ובחברת כרטיסי אשראי", וכן מצגת ובה דגשים פיקוחיים למתעניינים ברכישת חברות כרטיסי האשראי המופרדות. במצגת מפורט, בין היתר, מידע אודות החברות, וכן נקודות חוזקה של חברות כרטיסי האשראי ואתגרים מרכזיים שלהן.
5. בחודש אוגוסט 2017 פרסם תיקון לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993. התיקון לחוק ייכנס לתוקפו ביום 9 בנובמבר 2018. לפי התיקון לחוק, יוחלף שמו של החוק לחוק אשראי הוגן. התיקון קובע כי מלבד לווים שהינם יחידים, יוכנסו להגדרת לווים גם תאגידים מסוימים שייקבעו, נקבעה תקרת עלות האשראי שתחול על מלווים במשק (ביניהם תאגידים בנקאיים, תאגידי עזר וסולקים) וכן נקבעו כללים בנוגע להליך העמדת אשראי, הוראות לעניין ריבית פיגורים ועוד.
6. בחודש אפריל 2016 פרסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר צפוי להיכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2018, לפיו נקבע הסדר לשיתוף נתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנותני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידים בנקאיים (לרבות תאגידי עזר) כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקדם מכוח החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נותני אשראי וקבלת חיובי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.
7. בחודש מרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת הוראה בנושא מיקור חוץ, הקובעת עקרונות על פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול כאשר הם מעבירים פעילויות שונות למיקור חוץ, ופעולות האסורות להעברה למיקור חוץ. לפי דברי ההסבר להוראה, מתן אפשרות לתאגידים הבנקאיים לעשות שימוש במיקור חוץ מאפשרת להם ליישם מטרות אסטרטגיות, להגדיל את הנגישות והזמינות ללקוחות, ולהמשיך את תהליכי ההתייעלות התפעולית, וכי השימוש במיקור חוץ תום להורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים ודיגיטליים. בדברי ההסבר להוראה נאמר, כי כוונת הפיקוח על הבנקים לפרסם בעתיד תוספת להוראה הכוללת דגשים יחודיים בעת ביצוע מיקור חוץ של מערכות טכנולוגיות. לפי הטיוטה, ככלל, ההוראה עתידה להיכנס לתוקף ביום 30 בספטמבר 2019, אך תאגיד שיסיים את היערכותו קודם לכן, יוכל ליישמה החל ממועד סיום ההיערכות, ובמועד זה תבוטל, בין השאר הוראת ניהול בנקאי תקין 359 - קשרי תאגיד בנקאי עם מתווכים. ניתנה תקופה נוספת של עוד שלוש וחצי שנים לגבי חוזים שנכרתו לפני מועד פרסום ההוראה.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

8. בחודש פברואר 2018 אישרה וועדת חוקה של הכנסת את צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור). הצו מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו - 2016, שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד.

9. בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת", ובו, בין היתר, הוסדר אופן העברת מידע בדבר יתרה בחשבון עובר ושב מתאגיד בנקאי לגוף פיננסי, בהמשך להוראות "חוק שטרומ". בחודש מרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון נוסף להוראה, שבו, בין היתר, ניתנו הקלות לפתיחת חשבון מקוון, ובכללן ביטול הצורך בהעברה בנקאית בתהליך פתיחת חשבון הלוואה הנפתח באופן מקוון, וזאת בהלוואות עד לסכום של 50,000 ש"ח, וביטול הצורך בשימוש בטכנולוגיית היועדות חזותית בחשבון סליקה הנפתח באופן מקוון, ואשר היקף הסליקה השנתי שלו אינו עולה על 50,000 ש"ח, ומתן אפשרות לבית העסק להתחיל ולפעול בחשבון כאמור עוד בטרם ביצע העברה בנקאית.

10. בחודש אוקטובר 2016 פורסמו המלצות הדוח הסופי של הוועדה הבין-משרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום. מטרת הוועדה היתה, בין היתר, לקדם את השימושים באמצעי תשלום מתקדמים תוך התאמת התשתית המשפטית והטכנולוגית לפעילות זו. המלצות הוועדה התבססו, בין היתר, על רגולציית PSD האירופאית. כחלק מהמלצות הוועדה: (1) בחודש נובמבר 2017 פרסם בנק ישראל קול קורא לקבלת מידע בנושא הקמת תשתית לסליקת תשלומים מיידים בישראל. מטרת הקול הקורא, בהתאם לנאמר בו, בין היתר, היא קבלת הצעות לקידום תשתית אחת לפחות, מרכזית או מבוצרת, שתתמוך בסליקת תשלומים מיידים במשק הישראלי. הקמת תשתית כאמור צפויה להגביר את התחרות במערך התשלומים, בין השאר, על ידי כניסתם של שחקנים חדשים, שיציעו פתרונות לביצוע תשלומים מיידים לכל אורך שרשרת ביצוע העסקה. התשתית תאפשר לסלוק את אמצעי התשלום המתקדמים, קיימים ועתידיים, ותאפשר סליקה של הוראות תשלום אשר בוצעו באמצעות אפליקציות תשלומים של גופים שונים. התייחסות לקול הקורא ניתן היה להגיש עד ליום 17 בדצמבר 2017; (2) בחודש מרץ 2018 אישרה ועדת שרים לחקיקה את תזכיר חוק חוזה שירותי תשלום, התשע"ח-2018. התזכיר מבקש להסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכות היחסים שבין נותן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נותן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן. במסגרת תזכיר החוק, יבוטל חוק כרטיסי חיוב עם כניסתו לתוקף של חוק חוזה שירותי תשלום, ונושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חיוב יוסדרו בו.

11. בחודש מרץ 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה שניה ושלישית את החוק לצמצום השימוש במזומן. שבמסגרתו נקבעו, בין היתר, הגבלות על שימוש במזומן ובשיקים. ככלל, החוק ייכנס לתוקף בחודש ינואר 2019.

12. בחודש מרץ 2018 פורסם ברשומות חוק חדלות פרעון ושיקום כלכלי, התשע"ח - 2018, העוסק בהליכי שיקום חייבים, יחידים וחברות. לפי הצעת החוק, בין היתר, נקבעו מנגנונים למתן הפטר מחובות ליחידים (לרבות ניהול ההליך לחובות בגובה של עד 150 אלף ש"ח במסגרת ההוצאה לפועל), ותשתית לקיום הסדרי חוב בחברות.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

13. בחודש אוגוסט 2011 פורסם תיקון לחוק הבנקאות רישוי, לפיו, בין היתר מי שעוסק בסליקה של כרטיסי חיוב, יהיה כפוף לקבלת רישיון סליקה, כאשר לגופים שעסקו ביום כניסתו של החוק לתוקף בפעילות סליקה ניתנו הקלות לעניין זה. כמו-כן, נקבעו מגבלות נוספות, כגון חובה על מי שהינו מנפיק בעל היקף פעילות רחב, מנפיק שהנפיק עשרה אחוזים או יותר ממספר כרטיסי החיוב שהונפקו בישראל או מנפיק אשר באמצעות כרטיסי החיוב שהנפיק בוצעו עשרה אחוזים לפחות מסכום העסקאות שבוצעו בישראל (כהגדרתו בחוק) להתקשר עם כל סולק בסליקה צולבת, אלא אם סירב להתקשרות מטעמים סבירים. בהקשר זה יצוין, כי חוק הבנקאות רישוי הסמיך את שר האוצר או את המפקח על הבנקים (לפי העניין) לראות גם בתאגידים נוספים כחלק מהסולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב (תאגיד שהסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו; תאגיד השולט בסולק/מנפיק; ו/או תאגיד שמי ששולט בסולק/מנפיק הוא בעל עניין בו) - כך לדוגמה עשויה להתקבל החלטה שפועלים אקספרס הינה חלק מישראל כרטל לעניין היותה סולק/מנפיק בעל היקף פעילות רחב, ובהתאם יחולו גם על פועלים אקספרס המגבלות החלות על ישראל כרטל בהקשר זה. לעניין זה, בחודש יולי 2017 הודיע משרד האוצר לפועלים אקספרס כי ככל שהעמלות הנגבות על-ידה מבתי העסק בעסקאות המקומיות במותג שבו יש סליקה והנפקה בלעדית יופחתו במתווה מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.95% ; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.45% ; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימאלית תעמוד על 2.10% ; ובסוף חודש יוני 2020 תתייצב העמלה המקסימאלית לבית עסק על 1.99%, הרי שלעת הזו, אין שר האוצר רואה צורך להפעיל את סמכותו לפי סעיף 36 יגא) לחוק הבנקאות רישוי, או לתמוך בהצעות חוק שמשמעותם זהה להפעלת הסמכות כאמור, או שמתערבות באופן ישיר וספציפי בעמלת המותג מעבר למתווה האמור לעיל.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מיתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק זה, עלולים להשפיע מהותית לרעה על הקבוצה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

ג. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיה הרגיל, בסכומים שאינם מהותיים וכן תובענות ייצוגיות. להערכת החברה, בהתבסס על יועציה המשפטית, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובישראל כרטל תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית הוערך על ידי התובעים כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. בחודש מרץ 2018 ניתן פסק דין בו נדחתה בקשת האישור. הוגש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.

כמו-כן, תלוייה ועומדת נגד החברה תובענה ובקשה לאישור כתובענה ייצוגית, כמפורט להלן, שלדעת החברה, בהסתמך על יועציה המשפטית, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי ההליכים המשפטיים אלו ולפיכך לא בוצעה בגינה הפרשה.

2. בחודש דצמבר 2017 הוגשה כנגד החברה, ישראל כרטל ובנק הפועלים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים, גובה עמלת דמי הכרטיס ללקוחות בנק הפועלים הועלה שלא כדין תוך הפרת הסכם ההתקשרות, חוסר תום לב ועשיית עושר שלא במשפט. המבקשים מעריכים את גודל הקבוצה ב-1.5 מיליון לקוחות, כאשר הנזק האישי הנטען הוא 29.4 ש"ח, והנזק המצטבר הוא כ-180 מיליון ש"ח. במסגרת הבקשה מתבקש החזר הסכום האמור, וכן קביעה כי שינוי מדרג ההנחות בטל.

ביאור 6 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. שומת מס הכנסה

בחודש נובמבר 2017, נתקבלו בחברה שומות מס הכנסה (להלן: "הודעת השומה") וזאת למיטב ידיעת החברה בהמשך לביקורת פקיד שומה, אשר עיקר עניינה סכומי ההפרשה בגין תוכנית הנאמנות (MR) של החברה בגין השנים 2013 - 2015. סכום השומה בגין כלל רכיביה מגיע לכ-8 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. בהתבסס גם על עמדת יועצי המס של החברה, החברה חולקת על הודעת השומה ולכן ביום 31 בדצמבר 2017 הגישה החברה השגה על השומה.

ביאור 7 – הטבות לעובדים

במיליוני ש"ח

א. הטבות בסיום ולאחר העסקה

31 בדצמבר	ליום 31 במרץ	
	2017	2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
פרישה מוקדמת		
4	2	4
-	-	-
4	2	4
מענק בגין אי ניצול ימי מחלה		
*-	*-	*-
-	-	-
*-	*-	*-
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה		
*-	*-	*-
-	-	-
*-	*-	*-
4	2	4
סך הכל		

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 7 – הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת תקופה
	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים		4
2	2	2	4
*-	*-	*-	*-
(*)-	(*)-	(*)-	-
4	2	2	4
4	2	2	4
4	2	2	4

ב. סכומים שהוכרו במאזן

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2017	ליום 31 במרץ 2018	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף התקופה **
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	4
4	2	2	4
4	2	2	4

ג. סכומים שהוכרו בהפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2017	ליום 31 במרץ 2018	הפסד אקטוארי נטו
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	*-
*-	*-	*-	*-
*-	*-	*-	*-

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 31 במרץ 2017	ליום 31 במרץ 2018	מחויבות בגין הטבה חזויה
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	4
4	2	2	4
-	-	-	-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 7 – הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

2. הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	
	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים
2	*-	*-
*-	*-	*-
		הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
*-	*-	הפסד אקטוארי
2	*-	סך הכל עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים במחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום	
	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים
(* -)	(* -)	-
-	(-)	(* -)
(* -)	(* -)	(* -)
2	*-	*-
2	(* -)	(* -)

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2018 לפני השפעת המס (בלתי מבוקר)

עובדי הבנק המושאלים
*-
*-

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 7 – הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו
 1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 31 במרץ 2017	ליום 31 במרץ 2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
0.63%	1.22%	(1) -	שיעור ההיוון

2. ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2017	31 במרץ 2017	31 במרץ 2018	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
1.31%	1.31%	(1) -	שיעור ההיוון

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 במרץ 2017		ליום 31 במרץ 2018		
(מבוקר)		(בלתי מבוקר)				
קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קיטון בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	
במיליוני ש"ח						
-	(-)	*-	(* -)	-	-	שיעור היוון

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) כחלק מתהליך ההפרדה בין החברה לבנק הפועלים נגזר מכח הוראות חוק, התחשבות בגין עובדים מושאלים הפורשים מהבנק תהיה בהתאם לעלות הפרישה בפועל של העובדים. עובדים אשר יחזרו לבנק, ההתחשבות בגינם תהיה לפי האקטואריה הקיימת לגביהם נכון ליום 31 במרץ 2018 בהתאמת תאריכי העזיבה בפועל של העובדים.

ביאור 8 – מגזרי פעילות

במיליוני ש"ח

מידע על הרווח והפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			
סך הכל	מגזר סליקה (בלתי מבוקר)	מגזר הנפקה	הכנסות
111	84	27	עמלות מחיצוניים
-	(38)	38	עמלות בינמגזריות
111	46	65	סך הכל
*-	*-	*-	הכנסות ריבית, נטו
(1)	*-	(1)	(הוצאות) הכנסות אחרות
110	46	64	סך ההכנסות
33	9	24	הוצאות תפעול
22	14	8	תשלומים לבנקים
12	12	(*-) 	(הפסד) רווח נקי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017			
סך הכל	מגזר סליקה (בלתי מבוקר)	מגזר הנפקה	הכנסות
102	80	22	עמלות מחיצוניים
-	(36)	36	הכנסות (הוצאות) עמלות בינמגזריות
102	44	58	סך הכל
1	1	*-	הכנסות ריבית, נטו
(2)	2	(4)	(הוצאות) הכנסות אחרות
101	47	54	סך ההכנסות
31	9	22	הוצאות תפעול
21	14	7	תשלומים לבנקים
11	13	(2)	(הפסד) רווח נקי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנו בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

ביאור 8 – מגזרי פעילות (המשך)

במיליוני ש"ח

מידע על הרווח והפסד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			
סך הכל	מגזר סליקה (מבוקר)	מגזר הנפקה	
			הכנסות
428	330	98	עמלות מחיצוניים
-	(145)	145	הכנסות (הוצאות) עמלות בינמגזריות
428	185	243	סך הכל
2	2	*-	הכנסות ריבית, נטו
(5)	6	(11)	(הוצאות) הכנסות אחרות
425	193	232	סך ההכנסות
119	37	82	הוצאות תפעול
90	59	31	תשלומים לבנקים
47	52	(5)	(הפסד) רווח נקי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

ביאור 9 – יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי:

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים. חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הונון התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות. זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - בשיטת היוון תזרימי מזומנים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

ב. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

31 במרץ 2018				
שווי הוגן (א)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
(בלתי מבוקר)				
נכסים פיננסיים:				
31	-	-	31	31
2,724	2,724	-	-	2,729
532	532	-	-	532
3,287	3,256	-	31	* 3,292
התחייבויות פיננסיות:				
3	-	-	3	3
2,849	2,849	-	-	2,858
15	15	-	-	15
2,867	2,864	-	3	* 2,876

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 31 מיליון ש"ח ובסך 3 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 9 – יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך):

31 במרץ 2017				
שווי הוגן (א)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
(בלתי מבוקר)				
נכסים פיננסיים:				
36	-	-	36	36
2,555	2,555	-	-	2,559
499	499	-	-	499
3,090	3,054	-	36	* 3,094
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
3	-	-	3	3
2,701	2,701	-	-	2,708
12	12	-	-	12
2,716	2,713	-	3	* 2,723
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 36 מיליון ש"ח ובסך 3 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

31 בדצמבר 2017				
שווי הוגן (א)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	יתרה במאזן
(מבוקר)				
נכסים פיננסיים:				
16	-	-	16	16
2,599	2,599	-	-	2,604
495	495	-	-	495
3,110	3,094	-	16	* 3,115
סך כל הנכסים הפיננסיים				
התחייבויות פיננסיות:				
3	-	-	3	3
2,683	2,683	-	-	2,691
14	14	-	-	14
2,700	2,697	-	3	* 2,708
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות				

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 16 מיליון ש"ח ובסך 3 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן).

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

פועלים אקספרס בע"מ

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני

ליום 31 במרץ 2018

רשימת טבלאות

עמוד	נושא	טבלה מספר
74	שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית	טבלה 1:

הדירקטוריון והנהלה

כחלק מהיערכות בנק הפועלים בע"מ (להלן: "הבנק"), לקראת הפרדתה של קבוצת ישראלכרט מהבנק, כנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 הוציא הבנק שלושה דיווחים מיידים לרשות ניירות ערך ולבורסה בתל אביב כדלקמן:

דירקטוריון והנהלת הבנק בוחנים מספר חלופות להעברת החזקות הבנק בקבוצת ישראלכרט לרבות:

- מכירת ההחזקות בקבוצת ישראלכרט למשקיע או קבוצת משקיעים.
- הצעת מכר לציבור של ההחזקות בקבוצת ישראלכרט.
- חלוקת דיבידנד בעין של ההחזקות בקבוצת ישראלכרט לבעלי המניות של הבנק; או שילוב של איזו מהחלופות שלעיל.

בהתחשב בחלופות הנשקלות כאמור, החליטה הנהלת הבנק על הכנת תשקיף בקשר עם קבוצת ישראלכרט וכן, לקיים סדרת פגישות עם בנקי השקעות מובילים בעולם, לצורך קידום מכירתה של קבוצת ישראלכרט, כאמור. למועד זה מדובר בבחינה של החלופות ואין ודאות בקשר לביצוע של איזו מהן.

לאחר תאריך הדוח, ביום 1 באפריל 2018, מונה מר יונתן רגב כסמנכ"ל רגולציה ופרייקטים מיוחדים. מר רגב מחליף בתפקידו את מר עמינדב אלפן.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

ממועד פרסום הדוח השנתי לשנת 2017 לא חל שינוי בקביעת הדירקטוריון בנוגע למספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחת מספרם מהמספר המזערי שנקבע.

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בחברה ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

לאחר תאריך המאזן עד ליום 1 במאי 2018 כיהן בתפקיד מבקר הפנים של החברה רו"ח זאב חיו אשר הודיע על פרישה מכהונתו על רקע ההיערכות להיפרדות קבוצת ישראלכרט מחברת האם, בנק הפועלים (בה הוא מכהן כמבקר פנימי), בעקבות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017.

החל מיום 1 במאי 2018 יכהן בתפקיד המבקר הפנימי הראשי לאחר אישור בנק ישראל למינוי, מר מנשה אברהם המועסק על-ידי החברה באופן ישיר. יחד עם זאת, יתן חברי הביקורת הפנימית (שהינם עובדי בנק הפועלים) צפויים להמשיך לתפקד כחברי הביקורת הפנימית של הקבוצה עד סוף שנת 2018.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון החברה הינו ארגון המופקד על בקרת העל בחברה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של החברה על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות. מנכ"ל החברה סוקר את פעילותה השוטפת של החברה והשפעת פעילות זו על תוצאותיה ומדגיש בפני חברי הדירקטוריון סוגיות מהותיות.

במהלך הישיבות (ישיבת ועדת הביקורת וישיבת הדירקטוריון) נידונים ומאשרים הדוחות הכספיים. התוצאות העיסוקיות והמצב הכספי נסקרים על-ידי סמנכ"ל הכספים והמנהלה וכן סעיפים עיקריים בתוצאות העסקיות, ניתוח התוצאות ביחס לתוצאות התקופה המקבילה בשנה קודמת וביחס לתקציב ושינויים מהותיים במדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, ניתנת התייחסות על ידי החשבונאית הראשית לסוגיות מהותיות בדיווח הכספי, ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישמשו בדוחות הכספיים, נושאים מהותיים במדיניות החשבונאית ובקורות הדיווח ככל שהיו שינויים בהם.

בישיבה זו נוכחים נציגים של רואי החשבון המבקרים של החברה, אשר מוסיפים את הערותיהם והארותיהם באשר לדוחות הכספיים ובאשר לכל הבהרה הנדרשת על-ידי חברי הדירקטוריון. כן מוזמן המבקר הפנימי של החברה לדיוני ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

כמו כן, מוצגים לוועדת הביקורת ולדירקטוריון על ידי החשבונאית הראשית ליקויים משמעותיים שנמצאו בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הדוחות נחתמים על-ידי יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית.

שמות חברי ועדת הביקורת וועדת הדירקטוריון, מפורטים בפרק "הדירקטוריון והנהלה" בדוחות הכספיים לשנת 2017.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 13 במאי 2018.

נספח לדוח הרבעוני

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית – נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ

2017			2018		
שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)	שיעור ההכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת (1)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית (2)					
					מזומנים ופיקדונות בבנקים
-	*-	-	-	*-	-
					חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (3)
19.46	1	22	-	*-	27
-	*-	553	-	*-	530
					נכסים אחרים
					סך כל הנכסים נושאי ריבית
0.70	1	575	-	*-	557
					חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		2,383			2,573
					נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית (4)
		32			29
		2,990			3,159
					סך כל הנכסים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית של הפרשות להפסדי אשראי לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) לרבות נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(5) בחישוב שנתי.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה וההוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ

2017			2018		
שיעור הכנסה	הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה	הכנסות	יתרה
(הוצאה) (4)	(הוצאות) ריבית	ממוצעת(1)	(הוצאה) (4)	(הוצאות) ריבית	ממוצעת(1)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית (2)					
					אשראי מתאגידים
-	(*-) 3	3	-	(*-) 3	בנקאיים
-	(*-) *	*-	-	(*-) *	התחייבויות אחרות
					סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
-	(*-) 3	3	-	(*-) 3	
					זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		2,581			2,713
					התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית (3)
		24			23
		2,608			2,739
					סך כל ההתחייבויות
					סך כל האמצעים ההוניים
		382			420
					סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		2,990			3,159
					פער הריבית
0.70			-		
					תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל
0.70	1	575	-	*-	557

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.
 (2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.
 (3) לרבות התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
 (4) בחישוב שנתי.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ

2017			2018		
שיעור הכנסה	הכנסות	יתרה	שיעור הכנסה	הכנסות	יתרה
(הוצאה) (2)	(הוצאות) ריבית	ממוצעת (1)	(הוצאה) (2)	(הוצאות) ריבית	ממוצעת (1)
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
מטבע ישראלי לא צמוד					
					סך נכסים נושאי ריבית
0.70	1	575	-	*-	557
					סך התחייבויות נושאות ריבית
-	(* -)	*-	-	(* -)	*-
0.70			-		פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד					
					סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-
					סך התחייבויות נושאות ריבית
-	-	-	-	-	-
-			-		פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)					
					סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-
					סך התחייבויות נושאות ריבית
-	(* -)	3	-	(* -)	3
-			-		פער הריבית
סך פעילות בישראל					
					סך נכסים נושאי ריבית
0.70	1	575	-	*-	557
					סך התחייבויות נושאות ריבית
-	(* -)	3	-	(* -)	3
0.70			-		פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי ההכנסה וההוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.

טבלה 1 – שיעורי הכנסות והוצאות של החברה וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2017		
גידול (קיטון) בגלל שינוי (1)		
שינוי נטו	מחיר	כמות
במיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית (2)		
-	(-)	*-
מזומנים ופיקדונות בבנקים		
(1)	(1)	*-
חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי		
(* -)	(* -)	(* -)
נכסים נושאי ריבית אחרים		
(1)	(1)	*-
סך הכל הכנסות ריבית		
התחייבויות נושאות ריבית (2)		
*-	*-	*-
אשראי מתאגידים בנקאיים		
-	-	-
התחייבויות נושאות ריבית אחרות		
*-	*-	*-
סך הכל הוצאות ריבית		

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בשנה. השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של שנה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

הערה: נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל דורש.

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
1	Bid-Ask		מרווח בין מחיר הרכישה למחיר המכירה הנמדד במונחים יחסיים.
2	CVA	Credit Valuation Adjustment	חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
3	KPIs	Key Performance Indicators	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון. KPI מסייע לארגונים להשיג את המטרות באמצעות הגדרת המדד ומדידה של ההתקדמות לקראת השגת המטרה.
4	On-Call		אשראי "און קול" הינו אשראי ליום אחד. מטרתו: להוות גישור בין תקבולים והוצאות המזומנים העסיקי שלך, לתקופות קצרות מאד.
5	אמצעי שליטה		על פי חוק בנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, כל אחת מאלה: (1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר; (2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד; (3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד; (4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו לאחר סילוק חבויותיו;
6	אשראי		כמשמעותו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א - 1981, למעט ערבות, אשראי תעודות והתחייבות על חשבון לקוח.
7	אשראי חוץ מאזני		התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
8	באזל		תקנות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
9	בעל עניין		כהגדרתו בהוראות הדיווח לציבור - דוח כספי שנתי סעיף 80.
10	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
11	הון פיקוחי		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
12	הון רובד 1		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
13	הון רובד 2		כהגדרתו בנוהל בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
14	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות.
15	הפחתת סיכון	CRM (Credit Risk Mitigation)	כהגדרתה בנוהל בנקאי תקין 203 - מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי.
16	חבות		כמשמעותה בהוראה 313 להוראות ניהול בנקאי תקין.
17	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת כנכס במאזן של התאגיד הבנקאי (לדוגמה פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה, וכו'). חובות אינם כוללים פיקדונות בבנק ישראל ואינם כוללים נכסים בגין מכשירים נגזרים.
18	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבון עם מסגרת אשראי (חובה) העומדת לרשות הלקוח.
19	יחס הון כולל		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
20	יישום למפרע		יישום למפרע הוא יישום של מדיניות חשבונאית חדשה לעסקאות, לאירועים ולמצבים אחרים, כאילו יושמה מדיניות זו מאז ומעולם.
21	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או נכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנוקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב.
22	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב המונפק על ידי בנק כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א - 1981.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
23	כרטיס חיוב מידי (דביט)		כרטיס חיוב מידי. נועד לאפשר למחזיק הכרטיס לבצע תשלומים באמצעות חיוב מידי של חשבון עובר ושב בסמוך למועד ביצוע בעסקה.
24	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של התאגיד הבנקאי, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג.
25	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ומודד את השינויים החודשיים במחירי מוצרים ושירותים, המהווים את "סל הצריכה" של משפחה ממוצעת. ביום ה-15 של כל חודש מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה את המדד לשינויים שחלו במחירים בחודש הקודם.
26	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של האיגרת.
27	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
28	מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים בו סכום הסילוק תלוי בתנודות השוק בנכס אחר (נכס בסיס), ההשקעה הראשונית היא קטנה או כלל לא נדרשת ותנאיו מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
29	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		מכשירים כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
30	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על ידו.
31	מסגרת אשראי		סכום הניצול המרבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
32	נכיון שוברים		מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים המגיעים לו מאת סולק בעבור עסקאות שבוצעו באמצעות כרטיסי חיוב, בתמורה להמחאת זכותו של הספק לאותם תקבולים, וכן מתן אשראי לספק באמצעות הקדמת תשלום של תקבולים כאמור, הניתן בידי הסולק עצמו.
33	ננ"ה		ניהול נכסים והתחייבויות.
34	סולק		בעל רישיון סליקה.
35	סליקה		סליקה של עסקאות בכרטיס חיוב - תשלום לבית עסק של תמורת הנכסים שרכש לקוח מאותו בית עסק באמצעות כרטיס חיוב, כנגד קבלת תמורת הנכסים ממנפיק כרטיס החיוב, ואם התשלום לבית העסק כאמור נעשה בידי המנפיק - כנגד קבלת תמורת הנכסים ישירות מהלקוח.
36	ערבות		התקשרות המחייבת צד שלישי לשלם חוב אם החייב הישיר לא מצליח לעשות זאת.
37	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
38	צד קשור		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 312 - עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים.
39	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מספר 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
40	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד.
41	ריבית בנק ישראל		הריבית בה בנק ישראל מלווה או לווה כספים ל/מאת התאגידים הבנקאים והיא נקבעת על ידי הוועדה המוניטרית של הבנק.
42	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.
43	תאגיד בנקאי		בנק, בנק חוץ, בנק למשכנתאות, בנק למימון השקעות, בנק לקידום עסקים, מוסד כספי או חברת שירותים משותפת.

מילון מונחים (המשך)

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרות המונחים
44	תאגיד עזר		תאגיד שאינו עצמו תאגיד בנקאי ושעיסוקיו הם רק בתחום הפעולה המותר לתאגיד בנקאי השולט בו, למעט עיסוקים שנתייחדו לתאגידים בנקאיים לפי סעיפים 9 או 17.
45	תביעה ייצוגית		תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה.
46	תוכנית המשכיות עסקית		תוכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות התאגיד הבנקאי במקרה של שיבושים.
47	תקריות קיברנטיות (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, לרבות ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא בוצע נזק בפועל.
48	תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב		כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיס חיוב, לרבות הפקת הכרטיס ותפעולו, ולמעט ההנפקה עצמה (קביעת המסגרת, האחריות על הסיכון) וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהפקת כרטיס החיוב והשימוש בו. הספקת שירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב.

אינדקס

עמוד	
8,21,28,29,80	ס סייבר
8,21,28,29,80	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
8,21	סיכון אסטרטגי
8,16,18,21,22,23,24,47,56,78	סיכון אשראי
22,23,24	סיכון אשראי בעייתי
21	סיכון מוניטין
8,21	סיכון משפטי
8,21,28	סיכון נזילות
8,21,29	סיכון רגולטורי
8,21	סיכון תפעולי
7,9,11	סקירה כלכלית
פ פועלים אקספרס	
7,14,31,32,37	
צ צד קשור	
79	
ר רואי החשבון המבקרים	
15,31,32,37,73	
רווח למניה	
15,39,45,79	
ש שווי הוגן	
26,27,69	
ת תיאבון לסיכון	
8,9,19	
תקן EMV	
10,13,60	
תרחיש קיצון	
4,28	
תביעות משפטיות	
62	

עמוד	
א אומדנים חשבונאיים קריטים	
29,73	
אסטרטגיה עסקית	
8,19	
ב באזל	
17,18,19,24,28,56,78	
בנק הפועלים	
7,9,44,62,73	
בקרה פנימית	
30,31,32,73	
בקורות ונהלים	
29,30,31,32	
ג גידור	
25,26,45,78	
ד דביט	
10,59,78,79	
דיבינד	
18,19,73	
ה הלבנת הון	
13,21,61	
הלימות הון	
12,17,18,19,25,28,56,57,59,78	
הליכי רגולציה	
15,37,59	
הפרשה להפסדי אשראי	
17,22,24,29,46,47,58,78	
ז זכויות עובדים	
29	
ח חוב בעייתי (חובות בעייתיים)	
22,51	
חוב פגום (חובות פגומים)	
22,23,51,56,69	
חוק שטרות	
7,10,12,13,14,60,61	
י יישום לראשונה	
44	
יעד ההון	
18,56	
ישראלכרט	
7,9,10,14,44,62,73,	
מ מגזרי פעילות	
7,9,19,67	
מדיניות חשבונאית	
29,78	
מידע צופה פני עתיד	
4,8,9,46	
מסגרת אשראי	
12,59,78,79	
מקורות המימון	
9,28	